

TOIMINTAKERTOMUS 2018 laaja

Aivovammaliitto ry

Sisällys

Johdanto	1
1. Vuoden 2018 painopistealueet	2
1.1 Läheisten hyvinvoinnin tukeminen.....	2
2.2 Palvelukartan rakentaminen	3
2.3 Arvioinnin kehittäminen	3
2. Liitto aivovammayhdistysten ja vapaaehtoisten tukena.....	4
2.1 Yhdistystoiminnan tukeminen.....	4
2.1.1 Jäsenjärjestöavustus tukee yhdistystoimintaa.....	6
2.2 Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.....	7
2.3 Vertaistukitoiminta.....	7
2.4 Läheisten toiminta.....	9
2.5 Kokemustoiminta	10
3 Viestintä.....	10
3.3 Viestinnän kärjet vuonna 2018.....	10
4 Vaikuttaminen, kouluttaminen ja neuvonta	17
5 Järjestölähtöinen palvelutoiminta.....	18
6 Aivovammaliiton hallinto	22
6.3 Liittohallitus ja liittokokoukset	22
6.4 Talous- ja henkilöstöhallinto	23
6.4 Varainhankinnan kehittäminen	23
7 Tee kypärätempu -projekti.....	23

Johdanto

Vuoden 2018 aikana vahvistettiin liiton toimintoja entisestään. Uusina kohteina olivat omaisten/läheisten toiminnan kehittäminen, palvelukartan rakentaminen sekä arvioinnin ja mittaamisen kehittäminen. Näihin kolmeen painopistealueeseen vastasivat koko järjestön työntekijät yhteisesti.

Vuotta 2018 siivittävät tapahtumat ja kurssit, jotka ovat juurtuneet hyväksi tiedon ja kokemusten sekä vertaistuen vaihtopaikoiksi, kuten Pääfest ja liittopäivät.

Yhdistystoimintaa tuettiin räätälöidyn tuen ja Skype-pikaviestiohjelman avulla. Jäsenjärjestöavustustoiminta ja tietosuojasiat olivat vuoden 2018 keskiössä.

Sopeutumisvalmennusta tarjottiin yhdeksän kurssin ja neljän ylimääräisen kurssin ja kahden lyhytkurssin voimin. Sopeutumisvalmennuskursseilla hyödynnettiin kokemustoimijoita ja yhdessä heidän kanssaan suunniteltiin Äijä-kurssia seuraavaan vuoteen.

Aivoitus-lehteä kehitettiin strategisella suunnitelmalla. Muita viestinnällisiä keinoja käytettiin näkyvyyden laajentamiseksi, esimerkiksi Instagram otettiin käyttöön vuoden loppupuolella. Varainhankintaa tullaan kehittämään seuraavien vuosien aikana. Vuoden 2018 suunnitelmat eivät toteutuneet järjestöassistentin siirryttyä Aivovammaliiton Tee kypärätempu -hankkeeseen.

Aivovammaliiton tärkein tehtävä on ollut edistää vammautuneiden ja heidän läheistensä hyvää elämää ja toimia heidän edunvalvontajärjestönä. Aivovammautuneet ihmiset ovat olleet näkyvästi esillä viimeisten vuosien ajan erilaisissa vakuutuksiin liittyvissä asioissa. Aivovammaliiton yksi tehtävistä oli edistää vakuutusasioiden käsittelyä yhteiskunnassa. Aivovammaliitto pyrki perustamaan eduskuntaan aivovammatyön tukiryhmän, ja tämä toive on edelleen vetämässä.

Alkuvuodesta järjestettiin eduskuntaan perehdytystilaisuus. Mukana oli viisi aivovammautunutta henkilöä, jotka kertoivat oman vammautumisensa tarinan ja miten heidän hoito- ja kuntoutuspolkunsu ovat avautuneet. Viestimme oli siis ennen kaikkea tärkeä sisällöltään, vaikkakin kansanedustajien määrä oli paikan päällä oli vähäinen. Onneksi kuitenkin livestriimasimme (suoratoisto) tilaisuuden Facebookin välityksellä eteenpäin ja tilaisuutta sai seurata reaaliaikaisena tai jälkeempäin ympäri Suomen. Vuoden 2018 aikana annettiin kolme kannanottoa ja kaksi lausuntoa. Lisäksi osallistuttiin useisiin STM:n (Sosiaali- ja Terveysministeriö) ja THL:n (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos) työryhmiin.

Tee kypärätempu -projekti aloitti toimintansa vuoden 2018 helmikuussa. Projektin ensimmäinen vuosi oli aikaansaava. Projekti muun muassa julkaisi omat verkkosivut, ja suunnitteli oman tiiminsä sekä koulujen ja asiantuntijoiden kanssa kouluihin toiminnalliset työpajat, aloitti luokkien asennevaikuttajien kanssa työskentelyn ja kampanjoi R-kioskin kanssa.

1. Vuoden 2018 painopistealueet

Vuoden 2018 painopistealueet olivat aivovammautuneiden henkilöiden läheisten hyvinvoinnin tukeminen, palvelukartan rakentaminen osaksi järjestöä ja arvioinnin kehittäminen. Näillä painopistealueilla edettiin, ja alkuun päästiin, mutta työ jatkuu edelleen.

1.1 Läheisten hyvinvoinnin tukeminen

Aivovammaliiton yksi vuoden 2018 painopisteistä oli läheisten hyvinvoinnin tukeminen. Läheisen hyvinvoinnin tukemisen tarkoituksena oli muun muassa lisätä vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä vaikuttamisen mahdollisuuksia aivovammautuneiden läheisille.

Läheisten viikonloppu

Yhtenä tavoitteena oli järjestää aivovammautuneiden omaisille ja läheisille valtakunnallinen viikonlopputapahtuma. Viikonloppua vietettiin 18. - 20.5. Peurungan kylpylässä Laukaalla. Tapahtumaan osallistui 20 aivovammautuneiden läheistä ympäri Suomen.

Viikonlopun tarkoituksena oli tarjota läheisille hyvinvointia, vertaistukea, virkistystä ja asiantuntija-luentoja. Ohjelmassa oli muun muassa tutustumista ja vertaistukea toisten läheisten kanssa, voimavarapolku luonnossa ulkoillen psykologi Eeva-Liisa Saaren ohjauksessa, sekä kaksi asiantuntija-luentoja. Läheiset pääsivät kuulemaan psykologi Henna Väänäsen luennon tunteista ja niiden käsittelystä, sekä ryhmäpsykoanalyttikko, psykoterapeutti ja seksuaalineuvoja Seppo Kantolan luennon läheisenä jaksamisen haasteista.

Viikonloppu sisälsi myös mahdollisuuden nauttia Peurungan kylpylän palveluista. Viikonloppuun osallistuneista läheisistä lähes kaikki olivat sitä mieltä, että viikonloppu vastasi heidän odotuksiaan erinomaisesti ja yhden vastaajan mukaan odotuksiin vastattiin hyvin. Osallistujien listaamia tapahtuman hyötyjä oli palautekyselyssä mainittu esimerkiksi kokemusten jakaminen ja keskustelut muiden kanssa, vertaistuki, oman ajan saaminen, voimien saaminen tulevaan ja omaan arkeen, irtiotto arjesta, rentoutuminen, uusi tieto, lepo, oman olon paraneminen, uusiin ihmisiin tutustuminen, kuulluksi tuleminen sekä tiedonsaanti Aivovammaliiton toiminnasta.

Läheisten huomioiminen yhdistyksissä

Vuoden 2018 aikana aivovammayhdistyksiä kannustettiin huomioimaan entistä paremmin läheisiä omassa yhdistystoiminnassaan. Yhdistyksissä olevien omaisten ja läheisten keskustelu- ja toiminnallisten ryhmien tukeminen painottui niihin tarpeisiin, joita yhdistykset välittivät liittoon. Järjestösuunnittelijoiden tekemien eri paikkakunnille suuntautuneiden yhdistystapaamisten yhteydessä kerrottiin läheisille mahdollisuudesta saada Aivovammaliitosta vertaistukea ja koulutusta. Näistä tapaamisista ainakin kahdeksassa oli läheisiä kuulemassa toiminnasta.

Yhdistykset saivat hakea jäsenjärjestöavustusta läheisten toimintaan ja sen kehittämiseen ja näin teki viisi yhdistystä.

Yhdistysten toiminnassa läheisten huomioiminen näkyi esimerkiksi erilaisissa läheisille suunnatuissa tapahtumissa. Läheisten ryhmätoimintaa käynnistettiin ainakin kahdessa yhdistyksessä vuoden 2018 aikana.

Läheisten chat-keskustelut

Aivovammaliitto jatkoi keväällä 2018 Suomen mielenterveysseuran ylläpitämän Tukinetin kanssa yhteistyössä järjestettyjä omaisten ja läheisten chat-keskusteluja. Keskustelut käytiin nimettömänä. Keskusteluja mainostettiin esimerkiksi Aivovammaliiton Facebook-sivuilla ja sähköpostiviesteillä läheisille.

Chat-keskusteluja järjestettiin keväällä viisi kappaletta tammikuusta toukokuuhun. Keskustelujen aiheita olivat palvelut ja niiden saatavuus, parisuhde elämänmuutoksen jälkeen, muuttunut arki vammautumisen jälkeen, mitä kuuluu läheiselle itselleen ja vertaistuen merkitys. Chat-keskusteluihin on helmikuussa ja maaliskuussa osallistunut yhteensä kahdeksan läheistä. Läheisten chat-toiminta oli tauolla syksyn ajan, mutta sen jatkoa suunnitellaan vuoden 2019 puolella.

Joulukuussa läheisille lähetettiin sähköpostitse kysely, jonka avulla kartoitettiin läheisten toiveita ja tarpeita. Kyselyjen vastauksia hyödynnetään vuoden 2019 aikana läheisten toiminnan kehittämässä. Kysely lähetettiin noin 275 henkilölle ja vastauksia joulukuun loppuun mennessä oli tullut 51 kappaletta.

2.2 Palvelukartan rakentaminen

Palvelukartan rakentaminen osaksi järjestöä rakentui hyvin siihen saakka, kunnes toukokuussa voimaantullut tietosuojasetus muutti toiminnan luonnetta ja päädyttiin siihen, että emme kirjaa yhteystietoja näkyville. Järjestösuunnittelija oli yhteydessä lukuisiin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisiin ja kertoi toiminnasta, siten palvelukartan keskeisin päämäärä tiedotus-, neuvonta- ja valistustoimintana toteutui. Palvelukartan tavoitteena on kasvattaa liiton ja sen toiminnan tunnettua ja niiden kasvamisen kautta parantaa aivovammutuneiden ihmisten ja heidän läheistensä oikeuksiensalvontaa.

Toiminnan punaisena lankana on se, että ammattilainen saa tiedon paikkakunnalla olevasta aivovammayhdistyksestä ja sen eri ryhmistä. Ammattilainen saa välitettyä vammautuneen tai hänen läheisensä tämän tiedon piiriin tai myöhemmin mukaan ryhmiin. Aivovammaliitto saa koottua toimivan sote-toimijoiden (sosiaali- ja terveysalan toimijoiden) verkoston, jolle lähettää tietoa toiminnastaan, esimerkiksi uutiskirjeen avulla. Palvelukarttatyöskentely on sinällään toiminnassa, eli ammattilaisten luona käydään kertomassa liitosta ja yhdistyksistä. Jatkokehittämistä vaatii kuitenkin ”palvelukartan luonne” ja sen hyödyntäminen.

2.3 Arvioinnin kehittäminen

Aivovammaliitto haki Kuntoutussäätiön ARTSI-koulutukseen, mutta ei päässyt siihen mukaan. Koska arviointi oli asetettu tavoitteeksi, hankittiin arviointiosaamista lisäkoulutuksella. Tavoitteena on ollut kehittää konkreettista itsearviointia ja palautteen keruuta järjestöön. Arviointikäytäntöjen kehittäminen on ollut oleellista toiminnan kehittymisessä. STEA (Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus) vaatii arviointia vuosiraporttien yhteydessä, joten on ollut luontevaa tehdä siitä systemaattista.

Loppuvuodesta 2018 oli arvioinnista kouluttamassa koko liiton henkilöstöä yliopettaja Ira Jeglinsky-Kankainen Arcada-ammattikorkeakoulusta. Arvioinnin koulutus jatkuu vuoden 2019 aikana.

Lisäksi osa henkilöstöstä osallistui STEAn (Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus) järjestämään arvioinnin koulutukseen.

2. Liitto aivovammayhdistysten ja vapaaehtoisten tukena

2.1 Yhdistystoiminnan tukeminen

Vuoden 2018 tavoitteena oli turvata yhdistysten ja toimintaryhmien olemassaolo. Vuoden 2018 aikana aivovammayhdistysten määrä kasvoi yhdellä, kun perustettiin Aivovammaliiton kymmenes jäsenyhdistys: Tampereen Seudun aivovammayhdistys ry. Vuoden alussa Itä-Suomen aivovammayhdistyksen alle perustettiin uusi toimintaryhmä Mikkeliin. Varsinais-Suomen aivovammayhdistyksen alla toiminut Uudenkaupungin toimintaryhmä puolestaan lopetti toistaiseksi toimintansa vähäisestä osallistujamäärästä johtuen.

Liiton tehtävänä oli tarjota yhdistyksille yksilöllistä tarpeisiin vastaavaa koulutusta ja tukea, sekä tuottaa tarvittavia toimintamateriaaleja. Järjestösuunnittelijat tapasivat aivovammayhdistysten hallituksia ja jäsenistöä vuoden aikana yhteensä 31 kertaa yhdistystuen ja tiedon jakamisen merkeissä. Eri paikkakuntien yhdistysten jäsenistön tapaamisissa vierailtiin 13 kertaa, hallitustapaamisia oli 14 kertaa ja tapahtumatukea annettiin viidessä yhdistysten omassa tapahtumassa järjestösuunnittelijoiden voimin. Näissä tapaamisissa kohtaamisia tuli noin 185 aivovammayhdistysten toimintaan osallistuneen jäsenen kanssa.

Lisäksi järjestösuunnittelija auttoi yhdistyksiä tiedottamisessa ja mainosten teossa (esimerkiksi Oulun luentomainos keväällä ja Satakunnan vertaistuki-illan mainos syksyllä), tapahtumista viestimisessä (luentoja eri puolella Suomea, yhdistysten retket ja juhlat) sekä yhdistysten omien esitteiden teossa pyydettyäessä (esimerkiksi Satakunnan aivovammayhdistyksen esite ja Oulun seudun aivovammayhdistyksen esite).

Yhdistystiedote julkaistiin kymmenen kertaa vuonna 2018. Tiedote on suunnattu erityisesti yhdistyshallinnon ja toimintaryhmien tueksi. Tiedotteissa käsiteltiin ajankohtaisia yhdistystoimintaan liittyviä asioita kuten tietosuoja-asetusta ja jäsenjärjestöavustusta, vammaiskorttia, Aivovammaliiton tapahtumia ja yhdistystoiminnan vuosikelloa. Yhdistystiedote lähti 120 henkilölle. Näistä 118 henkilöä on tilannut tiedotteen sähköpostiin ja 29 saa tiedotteen myös kirjeitse.

Aivovammaliitto tarjosi tukea ja koulutusta yhdistyksille ja toimintaryhmille monilla eri tavoilla. Huhtikuussa pidetyssä Yhdistyspäivässä yhdistysten edustajia koulutettiin EU:n tietosuojasetuksesta ja jäsenjärjestöavustuksesta Helsingissä Iiris-keskuksessa. Koulutukseen osallistui jokaisesta aivovammayhdistyksestä (Oulun seudun yhdistystä lukuun ottamatta) kaksi henkilöä eli yhteensä 18 henkilöä.

Aivovammayhdistysten puheenjohtajia tuettiin järjestösuunnittelijan kokoonkutsuissa pj-Skype-tapaamisissa (Skype=pikaviestiohjelma) yhdeksän kertaa vuoden aikana. Skype-tapaamisten tarkoitus oli lisätä puheenjohtajien tietoa ajankohtaisista yhdistysasioista ja mahdollistaa vertaiskokeusten vaihto puheenjohtajien kesken. Yhdeksään Skype-tapaamiseen osallistui keskimäärin viisi puheenjohtajaa joka kerta. Kaikki kymmenen yhdistyksen puheenjohtajaa saivat jokaisesta pj-Skypestä yhteenvedon sähköpostitse Skype-tapaamisten jälkeen.

Yhdistysten omien kuulumisten vaihdon lisäksi Skype-tapaamisten aiheita vuoden 2018 aikana olivat: 6.4. järjestetyn yhdistyspäivän ohjelma, jäsenjärjestöavustus (useammalla kerralla), läheisten toiminta yhdistyksissä, koulutusten tarve yhdistyksissä, EU:n tietosuojasetus, Aivovammaviikko, järjestösuunnittelijoiden työnkuvat, järjestösuunnittelijoiden yhdistyskirje, yhdistysten yhteistyöverkostot, tunnelmat liittopäivistä ja liittokokouksesta, yhdistysoppaat ja yhdistystiedote, jäsenrekisteri, tulorekisteri, NV-yhdistystuen hakuprosessi ja yhdistysten vuosikello. Viimeisessä pj-Skypeissä keskusteltiin myös toiveista seuraavan vuoden tapaamisten osalta. Yhdistysten puheenjohtajat olivat sitä mieltä, että Skype-tapaamisia on tarpeellista jatkaa kuukausittain myös vuonna 2019.

Yksilöllisistä tarpeista syntyneitä koulutuksia annettiin Tampereen Seudun aivovammayhdistykselle yhdistystoiminnan peruskäytänteistä ja yhdistyksen verkkosivujen päivityksestä. Kymenlaakson aivovammayhdistyksen kaksi hallituksen jäsentä sai koulutuksen myös paikallisesti Kouvolassa oman yhdistyksen verkkosivujen päivittämisestä.

Aivovammayhdistyksen hallituksen puheenjohtaja sai yksilöllistä tukea ja neuvontaa Aivovammaliiton toimistolla järjestetyissä tapaamisissa, joiden aiheina oli muun muassa avustushakemus ja jäsenjärjestöavustus.

Toimintaryhmät ovat tärkeä osa aivovammayhdistysten toimintaa, sillä niiden avulla pienemmilläkin paikkakunnilla on helppo järjestää vertaistukiryhmiä aivovammautuneille ja heidän läheisilleen. Aivovammaliitto halusi huomioida entistä paremmin myös toimintaryhmien ohjaajat koulutuksessa, joten syksyn 2018 liittopäiville kutsuttiin jokaisesta toimintaryhmästä ja yhdistyksestä edustajia. Liittopäivien teemana oli viestintä ja vaikuttaminen. Liittopäiville osallistui yhdistyksistä yhteensä 25 jäsentä.

Järjestösuunnittelijat kouluttivat omassa työpajassaan osallistujia jäsenjärjestöavustuksesta. Osallistujat pääsivät itse ideoimaan ja jakamaan toisten yhdistystoimijoiden kanssa ajatuksia jäsenjärjestöavustuksen käyttökohteista. Liittopäivillä oli myös työpajat: verkostoidu ja vaikuta paikallisesti sekä messut ja tapahtumat -työpaja. Jokainen osallistuja sai valita itseään kiinnostavan pajan. Pa-lautelomakkeessa kysyttiin kouluarvosanaa koko liittopäivien onnistumisesta asteikolla 4 - 10.

Osallistujien antamien arvosanojen keskiarvo liittopäivien onnistumisesta oli 8,7 (vastauksia 14 kpl).

Yhdistystoiminnan paikallisen näkyvyyden ja aivovammatietouden lisäämiseksi järjestösuunnittelijat ovat toteuttaneet yhdessä yhdistysten kanssa tapaamisia terveydenhuollon edustajien kanssa. Vuoden 2018 aikana oli tapaaminen Kouvolassa Kymenlaakson aivovammayhdistyksen hallituksen kanssa sosiaalitoimiston työntekijöiden kanssa keväällä sekä Päijät-Hämeen potilasjärjestötapaaminen yhdessä Päijät-Hämeen aivovammayhdistyksen puheenjohtajan kanssa syksyllä. Ammattilaistapaamisia jatketaan vuoden 2019 aikana. Tapaamiset ovat osa palvelukarttaa, jossa tehdään tunnetuksi sekä liittoa että yhdistyksiä alan ammattilaisille.

Tehostaakseen yhdistysten ja liiton jäsenviestintämahdollisuuksia, järjestösuunnittelijoiden tavoitteena oli kehittää jäsenrekisterin tehokkaampaa käyttöä, joka ei ajanpuutteen vuoksi toteutunut vielä vuoden 2018 aikana.

2.1.1 Jäsenjärjestöavustus tukee yhdistystoimintaa

Jäsenjärjestöavustuksen tarkoitus on lisätä vapaaehtoisuuteen ja vertaisuuteen perustuvaa vapaaehtoistoimintaa. Yhdistysten toiminnan tukemiseen Aivovammaliitto sai vuonna 2018 kohdennettuna avustuksena STEAlta jäsenjärjestöavustusta 8000 €. Aivovammayhdistyksille avun jakamisen perusteiksi Aivovammaliiton hallitus on linjannut viisi hakukohdetta:

1. Jäsenjärjestöavustuksen avulla perustetun toiminnan juurruttaminen ja ylläpitäminen
2. Läheisten toiminnan kehittäminen
3. Näkyvyyden lisääminen
4. Uudelle paikkakunnalle toimintaryhmän perustaminen
5. Nuorten toiminnan tukeminen ja kehittäminen

Kaikki kymmenen yhdistystä haki ja sai Aivovammaliitolta jäsenjärjestöavustusta vuoden 2018 aikana. Avustusta haettiin läheisten toiminnan kehittämiseen, nuorten toiminnan tukemiseen, näkyvyyden lisäämiseen ja jäsenjärjestöavustuksella perustetun toiminnan juurruttamiseen. Vuoden 2017 aikana myönnettyä jäsenjärjestöavustusta siirtyi vuodelle 2018 yhdistyksien käytettäväksi ja esimerkiksi Mikkelin toimintaryhmä käynnistettiin vuoden 2018 aikana edellisvuoden jäsenjärjestöavustuksen avulla.

Vuoden 2018 aikana yhdistykset käyttivät jäsenjärjestöavustusta muun muassa näkyvyyden ja aivovammatietoisuuden levittämiseksi asiantuntijaluentoja, aivovammautuneiden nuorten toimintaryhmien retkien ja vertaistukitapaamisten toteutukseen, läheisten vertaistuen ja virkistymisen tukemiseen sekä aiemmin avustusta saaneiden vertaisryhmien toiminnan tukemiseen.

2.2 Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen

Vuosien 2017 - 2018 aikana tavoitteena oli kehittää ja tuottaa liiton ja jäsenyhdistysten vapaaehtoistoiminnan tehtäviä. Tarkoituksena oli kirkastaa olemassa olevia vapaaehtoistehtäviä ja tehdä niistä helposti omaksuttavia paketteja. Tämä työ on vielä kesken. Vapaaehtoistoiminnan kehittämistä jatketaan vuoden 2019 aikana.

Vuoden 2018 joulukuussa Aivovammaliitto osallistui ensimmäistä kertaa Vapaaehtoistoiminnan minimessuille, jossa esiteltiin syksyllä liitossa ideoituja uusia vapaaehtoistehtäviä ja jo valmiina olevia tehtäviä liitossa ja aivovammayhdistyksissä. Messuilla Aivovammaliiton esittelypisteellä ihmiset saivat osallistua pop up -vapaaehtoistehtävään ja askarrella tsemppikortin aivovammayhdistyksissä toimiville vapaaehtoisille. Aivovammaliiton pöydän ääressä kävi messujen aikana 88 ihmistä keskustelemassa, joista 37 osallistui myös pop up -vapaaehtoistehtävään.

Tapahtumassa esiteltiin Aivovammaliiton tukemia vapaaehtoistoiminnan tehtäviä, joita on esimerkiksi ryhmänohjaaja yhdistyksissä (vertaistukiryhmät, toimintaryhmät), vertaistukihenkilö, tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvät tehtävät, kokemustoimija, yhdistyskummi, hallitusvapaaehtoiset aivovammayhdistyksiin, Tee kypärätempu -vapaaehtoinen, asiantuntijavapaaehtoinen, tapahtumavapaaehtoinen ja somevapaaehtoinen.

Kaikkiin tehtäviin Aivovammaliitolla ei ole löytynyt vuoden 2018 aikana vapaaehtoisia, mutta vapaaehtoistoimintaa kehitetään edelleen jatkossa. Vapaaehtoistehtäviä on Aivovammaliiton kautta jäsenyhdistyksissä tällä hetkellä esimerkiksi ryhmänohjauksessa, hallitusvapaaehtoisina ja vertaistukitoiminnassa. Lisäksi viisi nuorisovastaavaa olivat mukana järjestämässä Aivovammaliiton Pääfest-tapahtumaa elokuussa. Joulukuussa perustettiin sosiaaliseen mediaan nuorten aivovammautuneiden Instagram-sivu, jota vapaaehtoiset nuoret päivittävät.

2.3 Vertaistukitoiminta

Aivovammaliitto kehittää erilaisia vertaistuellisia palveluja yhdistysten kanssa. Tavoitteena on, että yhdistysten ja liiton tarjoama vapaaehtoisuuteen perustuva toiminta tukee aivovammautuneen ihmisen kuntoutumista sekä hänen ja läheistensä sopeutumista aivovamman aiheuttamaan elämänmuutokseen.

Vertaistukitoimintaa on pidetty esillä Aivovammaliiton tiedotuksessa. Tavoitteena on, että entistä useampi aivovamman saanut henkilö tai läheinen löytää vertaistuen pariin. Vuonna 2018 vertaistuen tarvitsijoita on ohjattu yhdistysten tarjoamiin vertaistukiryhmiin sekä välitetty myös tukihenkilöitä vertaistukea tarvitseville. Lokakuun alusta yhteydenottoja vertaistukitoimintaan liittyen on tullut 30, joista 12 on ollut ammattilaisten, jotka ovat ottaneet asiakkaan puolesta yhteyttä. Loput 18 ovat olleet itse vammautuneita. Yksilöllisiä vertaistukipareja muodostettiin liiton toimesta kaksi.

Vapaaehtoisille vertaistukihenkilöille järjestettiin yhdessä JYVÄ-verkoston kanssa kaksi virkistys- ja jatkokoulutustilaisuutta, joista toinen oli Helsingissä ja toinen Oulussa. Helsingin tilaisuuteen osallistui kahdeksan Aivovammaliiton vertaistukikoulutettua ja Ouluun ilmoittautui kaksi joista molemmat peruivat tulonsa. Molemmista koulutuksista saatiin positiivista palautetta ja niissä pureuduttiin motivaatioon toimia vertaistukijana sekä pohdittiin omaa jaksamista. Jatkokoulutuksia toivottiin lisää.

Vertaistukihenkilökoulutuksia vuoden 2018 aikana järjestettiin Lapissa. Etelä-Pohjanmaan sekä Oulun kurssi jäi toteuttamatta, osittain siksi ettei henkilövaihdosten johdosta ole ollut riittävästi resursseja. Lapin koulutukseen osallistui viisi aivovammautunutta henkilöä. Vuonna 2019 on tarkoitus kouluttaa Oulu, Etelä-Pohjanmaa sekä Keski-Suomi.

Liiton tarjoamille sopeutumisvalmennuskursseille ei ole ollut tarvetta kouluttaa erikseen vertaisohjaajia, vaan hyödynnetään kokemuskoulutettuja sekä tarvittaessa jo koulutettuja vertaisohjaajia.

Akuutti vertaistuki, jota on yritetty saada toimintaan jo kolmen vuoden ajan, ei ole ottanut tuulta purjeisiinsa liittovetoisena. Osalla yhdistyksistä toiminta on kuitenkin käynnissä, muun muassa Oulussa ja Satakunnassa.

Sairaalassa toteutettavan vertaistuen tärkeä yhteistyökumppani on Espoon järjestöjen yhteisö ry:n OLKA-toiminta (tukea sairauteen/vammautumiseen sopeutumisessa). Vuoden aikana olemme osallistuneet OLKA-toiminnan vertaistukivalmennuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Toivovalmennukseen (vertaistukivalmennus yhteistyössä OLKA-toiminnan ja eri potilasjärjestöjen kanssa) osallistui yksi aivovammautunut henkilö sekä noin 20 muuta osallistujaa muista potilasyhdistyksistä. Valmennusta kehitetään jatkuvasti ja Aivovammaliitto jatkaa yhteistyötä OLKAN kanssa vertaistukikoulutusten parissa.

Vuonna 2018 järjestettiin kuudes valtakunnallinen aivovammautuneiden nuorten aikuisten PääFest-tapahtuma. Tapahtuma suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä yhdistysten nuorisovastaavien kanssa. PääFestiin osallistui 27 henkilöä joista viisi oli osallistujien avustajia tai läheisiä. Mukana oli myös neljä nuorisovastaavaa yhden sairastuttua. Liitosta mukana olivat järjestösuunnittelijoiden lisäksi tiedottaja ja toiminnanjohtaja, tosin he osan viikkoa. Myös liiton puheenjohtaja vieraili tapahtumassa. Osallistujien antama palaute oli hyvin positiivista ja palautteissa korostui vertaistuen tärkeys, yhteisöllisyyden tunne, uusien ystävien löytyminen ja tapahtuman positiivinen ja rento tunnelma. Kehitettävänä palautteena annettiin tiloihin liittyvää, lähinnä niiden toimimattomuudesta majoituksen suhteen sekä sisäilmaongelmista. Toivomuksena oli myös, että tulevaisuudessa järjestetään kaksi PääFestiä vuodessa.

Uutena toimintana vuonna 2018 järjestettiin myös nuorille suunnattu vaikuttamistoiminnan kehittämispäivä. Toimintaan osallistui viisi nuorta. Päivän tavoite oli suunnitella ja ideoida missä ja miksi aivovammautuneiden nuorten on hyvä näkyä ja kuulua. Päivän aikana tuotettiin malli, joka tukee ja mahdollistaa nuorten osallistumisen somevapaaehtoisena. Toiminnan alustana toimii instagram@aivovammanuoret. Toiminnassa on mukana tällä hetkellä viisi nuorta. Vuonna 2019 tiedotetaan toiminnasta aktiivisemmin sekä rekrytoidaan lisää nuoria mukaan. Toimintaa koordinoi

järjestösuunnittelija.

2.4 Läheisten toiminta

Aivovammaliiton yksi vuoden 2018 painopisteistä oli läheisten hyvinvoinnin tukeminen. Läheisen hyvinvoinnin tukemisen tarkoituksena oli muun muassa lisätä vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä vaikuttamisen mahdollisuuksia aivovammautuneiden läheisille.

Aivovammautuneiden omaisille ja läheisille järjestettiin valtakunnallinen viikonlopun mittainen tapahtuma. Viikonloppu järjestettiin 18. - 20.5.2018 Peurungan kylpylässä Laukaalla. Tapahtumaan osallistui 20 läheistä ympäri Suomen. Viikonlopun tavoitteena oli tarjota läheisille hyvinvointia, vertaistukea, virkistystä ja asiantuntijaluentoja. Tapahtumasta saadun palautteen mukaan tapahtuma onnistui erinomaisesti. Osallistujien listaamia tapahtuman hyötyjä oli palautekyselyssä mainittu esimerkiksi: kokemusten jakaminen ja keskustelut muiden kanssa, vertaistuki, oman ajan saaminen, voimien saaminen tulevaan ja omaan arkeen, irtiotto arjesta, rentoutuminen, uusi tieto, lepo, oman olon paraneminen, uusiin ihmisiin tutustuminen, kuulluksi tuleminen sekä tiedonsaanti Aivovammaliiton toiminnasta.

Aivovammaliitto jatkoi keväällä 2018 omaisten ja läheisten chat-keskusteluja, joita järjestettiin yhteensä viisi kertaa. Ne järjestettiin Suomen mielenterveysseuran ylläpitämän Tukinetin alustalla ja toteutettiin yhdessä Tatu ry:n kanssa. Keskustelut perustuivat anonymiteettiin. Keskustelujen aiheita olivat palvelut ja niiden saatavuus, parisuhde elämänmuutoksen jälkeen, muuttunut arki vammautumisen jälkeen, mitä kuuluu läheiselle itselleen ja vertaistuen merkitys. Keskusteluihin osallistui helmi- ja maaliskuussa yhteensä kahdeksan läheistä. Muilta kuukausilta on seuranta jäänyt tekemättä Aivovammaliiton henkilökunnan vaihdoksista johtuen. Läheisten chat-toiminta oli tauolla syksyn ajan, mutta sen jatkoa suunnitellaan vuoden 2019 puolella.

Vuoden 2018 aikana aivovammayhdistyksiä kannustettiin huomioimaan entistä paremmin läheisiä omassa yhdistystoiminnassa. Yhdistyksissä olevien omaisten ja läheisten keskustelu- ja toiminnallisten ryhmien tuki painottui niihin tarpeisiin, joita yhdistykset kertoivat Aivovammaliitolle. Järjestösuunnittelijoiden tekemien eri paikkakunnille suuntautuneiden yhdistystapaamisten yhteydessä kerrottiin läheisille mahdollisuudesta saada vertaistukea ja koulutusta Aivovammaliitosta. Näistä tapaamisista ainakin kahdeksassa oli läheisiä kuulemassa toiminnasta.

Yhdistykset saivat hakea jäsenjärjestöavustusta läheisten toimintaan ja sen kehittämiseen. Viisi yhdistystä haki jäsenjärjestöavustusta läheisten toiminnan kehittämiseen. Yhdistysten toiminnassa läheisten huomioiminen näkyi esimerkiksi erilaisissa läheisille suunnatuissa tapahtumissa ja läheisten ryhmätoimintaa käynnistettiin ainakin kahdessa yhdistyksessä vuoden 2018 aikana.

Joulukuussa läheisille lähetettiin sähköpostitse kysely, jonka avulla kartoitettiin läheisten toiveita ja tarpeita. Kyselyjen vastauksia hyödynnetään vuoden 2019 aikana Aivovammaliiton läheisten toiminnan kehittämisessä. Kysely lähetettiin noin 275 henkilölle ja vastauksia joulukuun loppuun mennessä oli tullut 51 kappaletta.

2.5 Kokemustoiminta

Aivovammaliitolla on 35 kokemustoimijaa. Aivovammaliiton tavoitteena oli huolehtia heidän osallisuudesta ja kiinnostuksesta toimia vapaaehtoisena. Liiton yhteinen tavoite kokemustoimijoiden kanssa on saada heidän tarinansa avulla aivovammautumisen ääni esille erilaisissa tilaisuuksissa. Kokemustoiminta on olennainen osa ennaltaehkäisevää työtä tiedon levittämisen ohella.

Valtakunnallisen kokemustoiminnan hankkeen (www.kokemuskoulutus.fi) ja sen alueellisten ohjausryhmien kanssa tehtiin yhteistyötä. Vuonna 2018 tavoitteena oli panostaa jatko- ja peruskoulutuksiin kokemustoimijaverkoston kanssa.

Aivovammaliitolle valmistui vuonna 2018 ensimmäinen omainen kokemustoimijaksi. Kehittäjä-vaikuttaja-jatkokoulutuksiin osallistui kolme ihmistä. Liiton edustaja valittiin Kokemustoimintaverkoston viestinnän ohjausryhmään. Kokemustoimijoita hyödynnettiin muun muassa messuilla ja tapahtumissa sekä Tee kypärätempu -hankkeessa.

3 Viestintä

Tiedotuksen tavoitteet nivoutuvat Aivovammaliiton strategiaan, jossa tavoitteeksi on määritelty liiton ja sen toiminnan tunnettuuden kasvattaminen. Näihin tavoitteisiin voidaan vastata viestinnällä ja tiedotuksella. Lopullinen tavoite on aivovammautuneiden ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvoinnin lisääminen. Mitä tunnetumpi Aivovammaliitto on, sitä enemmän meillä on painoarvoa yhteiskunnassa ja sitä paremmin voimme hoitaa aivovammautuneiden ja heidän läheistensä etuja ja oikeuksienvälontää.

3.3 Viestinnän kärjet vuonna 2018

- Palvelukartan rakentaminen viestinnällä ja tiedotuksella
- Tunnettuuden lisääminen muun muassa tarjoamalla juttuja eri alojen lehtiin
- Aivoitus-lehden kehittämisen käynnistäminen ja toimeenpano vuosina 2018 - 2019

Palvelukartan juurruttaminen tiedotuksella ja viestinnällä

Vuonna 2018 tavoitteena oli juurruttaa palvelukartta tiedotuksen ja viestinnän avulla. Palvelukartan oli tarkoitus olla kaksiosainen: 1) yhdistyspaikkakuntien sote-alan (sosiaali- ja terveysalan) ammattilaisille oli tarkoitus kertoa oman alueen yhdistyksistä ja toimintaryhmistä, että he osaisivat ohjata niihin omia asiakkaitaan sekä 2) laatia aivovammautuneiden ja heidän läheistensä tueksi yhteystietolistat sote-alan (sosiaali- ja terveysalan) ammattilaisista kaikkien yhdistysten toiminta-alueilla.

Juuruttamistoimenpiteiden suunniteltu lista oli mittava. Aiheesta piti muun muassa kirjoittaa juttuja Aivoitukseen, lähettää aiheesta sekä lehdistötiedotteita että kohdennettuja tiedotteita sote-alan (sosiaali- ja terveysalan) ammattilaisille eri puolille Suomea, rakentaa jäsenrekisterin yhteyteen palvelukartan ammattilaisrekisteri ja tehdä esite yhdistysten ja ammattilaisten käyttöön.

Palvelukartan juurruttamisen onnistumista oli tarkoitus seurata toteutuneiden toimenpiteiden määrällä ja maantieteellisellä jakautumisella.

Vuoden 2018 aikana yksikään suunnitelluista toimenpiteistä ei toteutunut. Koska toukokuussa voimaan astunut GDPR-tietosuojasetus teki ammattilaisrekisterin kokoamisesta varsin haastavaa, ei palvelukarttaa saatu valmiiksi. Toinen syy palvelukartan kesken jäämiseen oli pula työntekijäresursseissa. Palvelukartan kokoamistyön aloitti puoli vuotta määräaikaisena työskennellyt järjestösuunnittelija. Kun hänen pestinsä päättyi, jäi palvelukartan rakentaminen kesken. Koska palvelukartta ei valmistunut vuoden 2018 aikana, ei siihen luonnollisesti voitu kohdistaa minkäänlaisia juurruttamiskeinoja viestinnällä tai muillakaan tavoin.

Tunnettuuden lisääminen muun muassa tarjoamalla juttuja eri alojen lehtiin

Eri lehtiin juttujen tarjoamisen tavoitteena oli harjoittaa tiedotus- ja valistustoimintaa ja kasvattaa sen avulla liiton ja sen toiminnan tunnettuutta. Tavoitteen onnistumista oli tarkoitus mitata tarjottujen ja vastaanotettujen juttujen lukumäärällä, vastaanottavien lehtien kirjolla ja juttujen erilaisuudella.

Vuoden 2018 aikana läpi menivät kansanedustajille järjestetyn Aivovamman monet kasvot -tilaisuuden puhujien (Markus Torvinen, Markku Vehviläinen, Marge Miettinen, Pia Wright ja Mikko Ruponen) haastattelu, Kansalaisareenalle Susanne Riikosen haastattelu ja Lappilaiseen Hellevi Karppisen haastattelu. Lisäksi Omaishoitajaverkostolle ja Tukinetille kirjoitettiin heidän pyynnöstään juttu Aivovammaliitosta ja aivovammoista. Myös useat eri mediat pyysivät Aivovammaliitolta sopivaa haastateltavaa omatoimisesti.

Tavoite täyttyi, sillä sekä juttutyypit että medioiden kohderyhmät olivat varsin kirjavia. Juttuja olisi voinut tarjota enemmänkin, mutta tämä olisi vaatinut viestintään lisää työntekijäresursseja jakamaan moninaista tehtäväkenttää.

Aivoitus-lehden kehittämisen käynnistäminen ja toimeenpano 2018 - 2019

Aivoitus-lehti on osa julkaisutoimintaa ja sen tarkoituksena on edistää aivovammautuneiden ja heidän läheistensä hyvinvointia. Tavoitteet asetettiin vuonna 2017 valmistuneen tutkimuksen pohjalta. Sen perusteella 67 prosenttia haluaa lukea lehteä vain printtiversiona ja 28 prosenttia toivoo saavansa painetun lehden rinnalla lisätietoa netin kautta. Juttutyypeiksi toivottiin vertaistukea antavia ja voimaannuttavia haastatteluja eri puolilta Suomea. Tutkimus toivoi myös juttuja yhdistysten toiminnan kirjosta, asiantuntijapalstan ja yleisjutun, joka ei käsittele lainkaan aivovammoja.

Tavoitteet täyttyivät kaikilta osin. Lehti ilmestyi suunnitellusti neljästi, Aivovammaliiton verkkosivuille lisättiin lehdestä pdf-versio, haastateltavina oli ihmisiä eri puolilta Suomea, aloitettiin asiantuntija-artikkeliä varten Vieraskynä-palsta ja yleistä lehtijuttua varten Elävästä elämästä -palsta sekä pyydettiin ja saatiin kaikilta yhdistyksiltä juttuja. Lehden jokaista numeroa analysoitiin Lukija-raadin kautta. Saatu palaute oli kiittävää. Mielenkiintoisimmiksi artikkeleiksi nousivat henkilöhaastattelut.

Viestintätyöryhmä, jonka tarkoituksena oli seurata lehden kehittymistä, kokoontui kahdesti. Työryhmään kuului vuonna 2018 päätoimittajan ja toimittajan lisäksi liiton järjestöassistentti, hallituksen edustaja ja kolme kohderyhmän edustajaa (kaksi vammautunutta ja omainen).

Lehdistötiedotteet

Lehdistötiedotteiden tavoitteena oli lisätä liiton tunnettuutta ja tietoutta aivovammoista. Tavoitteena oli lähettää lehdistötiedotteita valtakunnallisesti vuosikokousten antamista lausunnoista (kaksi kappaletta) ja teemaviikoista (kaksi kappaletta) sekä kohdennetusti paikallisista tapahtumista. Erityisesti tarkoituksena oli painottaa Tee kypärätempu -hanketta. Lehdistötiedottamisen onnistumista seurattiin lähetettyjen tiedotteiden määrällä sekä mediaseurannan avulla.

Lehdistötiedotteita lähetettiin vuoden aikana yhdeksän, joista kaksi oli tavoitteina olleet vuosikokouksen kannanotot ja kaksi teemaviikkojen tiedotteet. Tee kypärätempu -hankkeen viestintäkoordinaattori huolehti itse projektin tiedotteista. Tästä kerrotaan tarkemmin projektin omassa osiossa. Paikallisia tiedotteita ei tänä vuonna tehty lainkaan. Se saattaa osaltaan johtua työntekijävaihdoksista, joiden vuoksi liiton tarjoamaa tiedotepalvelua ei ehkä osattu mainostaa entiseen tapaan. Tiedotteiden lähettämistä hankaloitti myös tiedotejakelupalvelun puuttuminen, sillä vastaanottajalistan ylläpito ja tiedotteiden lähettäminen veivät enemmän aikaa kuin varsinainen pääasia eli kirjoitustyö. Tulevaisuudessa tiedotejakelupalvelun ansiosta voidaan keskittyä paremmin varsinaiseen tiedonvälitykseen ja tarjota myös paikallisyhdistyksille tiedotejakelupalvelun hyödyntämistä liiton viestinnän kautta.

Erityisen hyvin toimi Aivovammaviikon tiedote, jonka perusteella useampi lehti, radiokanava ja mtv3.fi teki juttuja. Lisäksi tiedotteen pohjalta tilattiin valmis paikallinen lehtijuttu sekä pyydettiin etsimään paikallinen kasvo haastateltavaksi.

Lisäksi verkkosivuilla vuoden 2018 syksyllä julkaistu blogi ilmestyi viidesti ja eri lehtiin etsittiin toimittajien pyynnöstä sopivia haastateltavia.

Witpik-mediaseurannan kautta vuonna 2018 aivovammautisia julkaistiin 1 566 kertaa. Edellisvuonna osumien määrä oli noin 900 ja vuonna 2016 noin 600.

Aika	Aihe	Vastaanottajamäärä
vko 8	Tiedote eduskunnassa järjestettävästä Aivovamman monet kasvot -tilaisuudesta	102 mediaa (valtakunnalliset mediat, pääkaupunkiseudun lehdet, poliittiset ja yhteiskunnalliset lehdet) kaikki kansanedustajat ja avustajat (n. 400 kpl)
vko 10	Aivoviikon tiedote	Lähti Muistiliitosta
vko 14	Kevätliittokokouksen kannanotto "Informaatio­sota vaikuttaa eniten syyttömiin eli aivovammautuneisiin"	414
vko 15	Tapaturmapäivän tiedote	350 mediaa
vko 28	Tapaturmapäivän tiedote 2	Lähti Aksonista

vko 43	Tiedote Kalliojan Käypä hoito -blogista	134
vko 43	Syysliittokokouksen kannanotto muutoksenhakulautakuntien esteellisyydestä	360
vko 44	Aivovammaviikon tiedote, kasvona Jukka Stolt	500
vko 11	Symposiumin kannanottotiedote, tapaturmalainsäädäntöön ja sen valvontaan tarvitaan muutoksia	211

Taulukko 1. Lehdistötiedotteet 2018

Teemaviikot

Teemaviikkojen tavoitteena oli lisätä liiton ja aivovammojen tunnettuutta. Kansainvälistä Aivoviikkoa vietetään vuosittain viikolla 11 ja Aivovammaviikkoa viikolla 46. Aivoviikolla keskityttiin yhteistyössä Neurologisten Vammaisjärjestöjen (NV:n) kanssa tuottamaan yleistä aivoterveystietoutta ja Aivovammaviikolla aivovammattietoutta paikallisesti ja liittotasolla. Vuonna 2018 Aivoviikon teemana oli ”Vaali aivojasi” ja Aivovammaviikon teemana ”Iloa elämään”. Molempien teemaviikkojen aikana lähetettiin lehdistötiedotteet. Aivovammaviikon tiedote toimi erityisen hyvin. Molempien teemaviikkojen aikana jalkauduttiin yhdistysten kanssa pitämään luentoja ja jakamaan tietoutta sekä panostettiin sosiaaliseen mediaan.

Esitteet

Esitteet ovat osa neuvonta- ja valistustyötä ja niiden tavoitteena on lisätä aivovammautuneiden ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvointia. Vuonna 2018 ilmestyi uudistettu versio Lievät aivovammat -oppaasta (painosmäärä 2 500 kappaletta) sekä uusintapainokset Elämä jatkuu -flyerista (2 000 kappaletta) ja Aivovammattietoutta ikäihmisille -esitteestä (120 kappaletta). Lisäksi valmistui yhteistyössä JS Suomi -yrityksen kanssa maksuton esite, jonka aiheena oli Seksuaalisuus ja parisuhde aivovamman jälkeen (2 000 kappaletta). Esitteitä jaettiin itse messuilla ja tapahtumissa sekä toimitettiin myös yhdistysten tapahtumissa, sairaaloissa, kuntoutuslaitoksissa ja aivovammapoliklinikoilla annettaviksi.

Messujen ja tapahtumien tavoitteena oli lisätä Aivovammaliiton ja aivovammojen tunnettuutta ammattilaisten ja suuren yleisön keskuudessa. Tavoitteena oli osallistua vuoden 2018 aikana 2 - 3 eri tapahtumaan, joissa kohdataan kaikenikäisiä ihmisiä, Lasten liikennepäivään, Tapaturmapäivään ja mahdollisuuksien mukaan pieniin tapahtumiin esimerkiksi yhdistysten kanssa.

Osallistuimme vuonna 2018 Maailma kylässä -tapahtumaan Helsingissä (noin 400 kohtaamista) ja Kuninkuusraveihin Rovaniemellä (noin 1000 kohtaamista). Erityisesti Kuninkuusraveissa aivovam-

matietous kiinnosti kulkijoita. Kuninkuusravit toteutettiin yhteistyössä Oulun seudun aivovammayhdistyksen ja Rovaniemen toimintaryhmän kanssa. Suunnitteluvastuu ja käytännön järjestelyt olivat liiton kontolla ja päivystäjien hankinta ja yhteydenpito heihin yhdistyksen vastuulla. Tapaturmapäivä toteutettiin 13.4. ja 13.7. viestintäkampanjana aiheella Aikuinen – kannusta kakaraa. Aivovammaliiton Facebook-sivuilla kampanja tavoitti 13.4. 1098 ihmistä ja 13.7. tavoitettuja oli 977. Lasten liikennepäivään osallistui Tee kypärätempu -hanke. Yhdistysten tukena olimme tapahtumissa sekä Aivoviikolla että Aivovammaviikolla.

Sähköisen tiedotuksen välineet

Kotisivujen (aivovammaliitto.fi) tavoitteena oli jakaa sekä yleistä tietoa aivovammoista että liiton ja yhdistysten ajankohtaisia uutisia. Vuonna 2018 tavoitteena oli vahvistaa Ajankohtaista-uutisosiota.

Kotisivuille on syksyllä 2018 perustettu blogi jonne pääasiassa puheenjohtajisto ja toiminnanjohtaja kirjoittavat ajankohtaisista aiheista. Blogi-kirjoitukset nousevat myös kotisivujen Ajankohtaista-osioon. Kotisivujen kävijämäärän kasvattamisella lisättiin Aivovammaliiton tunnettuutta ja aivovammamatietaisuutta.

Kuukausi	Erilliset kävijät sivustolla	Vierailujen määrä sivustolla	Vierailut yhtä kävijää kohden
Tammikuu	3963	7454	1,9
Helmikuu	3034	4692	1,5
Maaliskuu	12046	16043	1,3
Huhtikuu	16764	21808	1,3
Toukokuu	8198	11489	1,4
Kesäkuu	7349	10016	1,4
Heinäkuu	7116	10368	1,5
Elokuu	8934	12372	1,4
Syyskuu	10110	14547	1,4
Lokakuu	8638	12413	1,4
Marraskuu	11553	17448	1,5
Joulukuu	11222	18015	1,6
Yhteensä	108927	156665	
Keskiarvo	9077	1305	

Taulukko 2. Kotisivujen kävijät

Vuonna 2018 aivovammaliitto.fi -sivuston keskimääräinen erillisten kävijöiden määrä oli 9077 kuukaudessa (7498 vuonna 2017) ja vierailuiden määrän keskiarvo oli 13055 kuukaudessa (10243 vuonna 2017). Erilliset kävijät tarkoittavat erillisiä IP-osoitteita, jotka ovat vierailleet verkkosivustolla. Vierailujen määrä taas kuvaa kokonaisvierailujen määrää sivustolla eli vaikka sama henkilö kävisi sivustolla useamman kerran päivässä, jokainen kerta lasketaan vierailuksi.

Vierailut yhtä kävijää kohden -sarakkeessa olevista luvuista voidaan katsoa, kuinka usein yksi erillinen kävijä on vierailut sivustolla. Mitä suurempi luku on, sitä useammin sama henkilö on käynyt

sivustolla ja saattaa siksi kasvattaa vierailujen määrää. Vuoteen 2017 verrattuna erillisten vierailijoiden kokonaismäärä on vuonna 2018 kasvanut 18950 kävijällä. Vierailut ovat edellisvuoteen verrattuna kasvaneet 33748 vierailulla.

www.facebook.com/Aivovammaliitto-sivuston tavoitteena oli kertoa liiton ja jäsenjärjestöjen uutisia napakasti. Tavoitteena oli viisi postausta viikossa. Loma-ajoksi ajastettiin materiaalia, jotta julkaisuja on myös kesän ja joulun aikana. Vuoden 2018 aikana tavoitteena oli ylläpitää aktiivista uutisointia ja tavoitella tasaista tykkääjien lisääntymistä.

Postauksia tehtiin keskimäärin tavoitteen mukaiset viisi viikossa. Myös tykkääjien määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna, joten molemmat tavoitteet täyttyivät. Vuositasolla tykkäyimpien joukossa oli tuttuun tapaan linkkejä aivovamman saaneista kertoviin uutisiin ja artikkeleihin sekä liiton kannanottoihin ja blogiin. Aiempien vuosien tapaan vähiten tykättyjä olivat linkit muiden tahojen kyselyihin ja teemapäiviin sekä pienempiä lukijamääriä kiinnostavat postaukset kuten kurssi- ja tapahtumamainokset.

- Suosituimpien postauksen kokonaiskattavuus vuositasolla: 30 711 hlöä
- Suosituimman postauksen reaktiot: 2 266 kappaletta
- Vähiten suosituimpien kokonaiskattavuus vuositasolla: 5 135 hlöä
- Vähiten suosittujen reaktiot: 200 kappaletta

Facebook teki vuoden 2018 alussa algoritmimuutoksen, jonka vuoksi käyttäjien uutisvirrassa näkyvät järjestöjen ja yritysten postauksista aikaisempiin vuosiin verrattuna enää vain 20 prosenttia – eli peräti 80 prosenttiyksikköä vähemmän kuin aikaisempina vuosina.

Aivovammaliitollakin kokonaiskattavuus on muutoksen myötä selvästi laskenut. Aiemmin suosituimmat postaukset tavoittivat noin 8 000, mutta vuonna 2018 ne sitouttavat keskimäärin 2 500 henkilöä. Laskua aiempaan on kuitenkin vain 69 prosenttiyksikköä (2 500 sitoutunutta per postaus) eikä 80 prosenttiyksikköä (1 600 sitoutunutta per postaus), joka tilanne algoritmimuutoksen vuoksi voisi pahimmillaan olla. Aivovammaliitto on siis pärjännyt jopa 11 prosenttiyksikköä odotettua paremmin! Myös vähiten tykättyjen julkaisujen tykkääjämäärät ovat nousseet huomattavasti aiempaan vuoteen verrattuna. Aiemmin ne sitouttivat muutamia kymmeniä, mutta vuonna 2018 vähitenkiinnostuneet postaukset sitouttivat keskimäärin yli 400 ihmistä. Myös tykkääjämäärä kasvoi kuukausittain (kasvua +262 henkilöä vuodessa).

Facebookin tulosta voi pitää kaiken kaikkiaan erittäin onnistuneena, mutta sen saavuttamiseksi on tehty paljon työtä: useita postauksia, analysointia, moderointia, valvontaa ja huomattavan paljon kasvanutta yksityisviestien määrää. Analysointi ja sen mukaiset toimenpiteet siis purevat. Statiikkaan perehtymistä kannattaa edelleen jatkaa ja toimia sen antamien tulosten ohjaamina.

Tykkääjämäärän kehittyminen 2013 – 2018

Vuosi	Tykkääjät
2013	449

2014	611
2015	983
2016	1 360
2017	1 649
2018	1 911

Twitterin tarkoituksena oli kertoa aivovammoista ja siihen liittyvästä kansallisesta ja kansainvälisestä tutkimuksesta. Twiittien määrä kertyy kumulatiivisesti. Aivovammaliitto ry twiittasi noin keran viikossa. Se on vähemmän kuin edellisvuonna, sillä työntekijämuutosten vuoksi vuonna 2018 twiiteistä vastasi kahden henkilön sijaan vain yksi. Twiiteille ei oltu asetettu määrällisiä tavoitteita, joten myös Twitterin tavoite voidaan katsoa täyttyneeksi. Seuraajien määrä kasvoi vuoden aikana aiempaa vähäisemmästä twiittausmäärästä huolimatta 246 henkilöllä.

Vuosi	Twiitit	Seuraajat
2015	62	174
2016	111	607
2017	349	969
2018	408	1 215

Instagram-tili perustettiin syyskuussa. Vuoden lopussa seuraajien määrä oli 439 henkilöä. Tiliä perustettaessa tavoitteeksi asetettiin jakaa useampana päivänä viikossa laadukkaita kuvia aivovamoihin, Aivovammaliittoon tai aivovammayhdistyksiin liittyvillä lyhyillä teksteillä ja aiheeseen liittyvillä hashtagilla eli aihetunnisteilla.

Ammattilaisille suunnattu **sähköinen uutiskirje** otettiin käyttöön vuoden 2017 lopussa. Uutiskirje ilmestyi neljä kertaa vuonna 2018. Uutiskirjeeseen kootaan ajankohtaisia aiheita. Vuonna 2018 aiheina olivat muun muassa erilaiset tutkimustulokset, Aivovammaliiton blogi sekä Tee kypärätemppe -hanke, Aivovammaliiton sopeutumisvalmennusten ja tapahtumien markkinointi ja Pysy pystyssä -kampanja. Tarjoamalla kiinnostavaa sisältöä uutiskirjeessä, pystytään osoittamaan asian-tuntijuutta ja ansaitsemaan positiivista huomiota. Uutiskirjeet ovat myös hyvä tapa jakaa verkkosivujen sisältöä henkilöille, jotka eivät välttämättä verkkosivuja aktiivisesti seuraa. Uutiskirjeestä ohjataan linkeillä Aivovammaliiton verkkosivuille ja siten saadaan myös uusiakin kävijöitä verkkosivuille.

	Tilajamäärä	Avaukset	Avaukset %	Avatut linkit %
4/2018	228	121	54,5	16,7
3/2018	232	122	54,5	6,7
2/2018	230	95	42,6	1,3
1/2018	229	106	46,9	2,2

Taulukko 3. uutiskirjeen tilaajat

Uutiskirjeen vastaanottajien eli tilaajien määrä 31.12.2018 oli 229 henkilöä. Uutiskirjeen avausten määrä on kehittynyt ollen keskimäärin 111. Vuoden aikana myös avattujen linkkien määrä kasvoi selkeästi.

Huomioitavaa on se, että vaikka uutiskirjeen vastaanottaja ei avaisikaan viestiä, hän usein panee merkille lähettäjän nimen, mikä voi vahvistaa tunnettuutta. Avausprosentti ei välttämättä kerro myöskään kirjeen lukijoiden määrää tarkalleen, koska tekstin voi lukea lataamatta kuvia. Lukijoita tai ainakin silmäilijöitä on todennäköisesti enemmän. Klikkaukset eli avatut linkit ovat hyvä indikaattori viestin onnistumisesta.

Sähköisen uutiskirjeen kehitystyö jatkuu edelleen.

4 Vaikuttaminen, kouluttaminen ja neuvonta

Valtakunnallisen vaikuttamistyön tavoitteena oli tuoda aivovammutuneiden ihmisten näkökulma mukaan valmistelutyöhön antamalla lausuntoja ja tekemällä kannanottoja yhdessä muiden järjestöjen kanssa ja itsenäisesti. Aivovammaliiton liittokokous antoi vuoden 2018 aikana kaksi kannanottoa. Valinnanvapauslaista ja asiakasmaksulaista annettiin kannanotot yhdessä Vammaisfoorumin kanssa, kevät- ja syyskokous antoi omat kannanottonsa ja vuoden lopuksi annettiin tiedote lakialoitteiden käsittelyyn liittyen.

Eryteisesti vaikuttamistyön tavoitteena on seurata lainsäädäntötyötä lain valmistelusta ja lakiehdotuksista lakien jalkauttamiseen. Työtä tehdään muun muassa yhdessä Vammaisfoorumin kanssa. Tärkeistä ja hyvin läheisesti aivovamman saaneiden elämään liittyvistä asioista voidaan tehdä myös omia lausuntoja sekä SOSTEn (Suomen sosiaali- ja terveys ry) Potilas- ja kansanterveysjärjestöjen POTKA-verkostossa.

Vaikuttamistyön suunnitelma laadittiin vuoden 2018 aikana. Vaikuttamistyön painopisteenä on sekä valtakunnallinen vaikuttaminen että paikallinen vaikuttaminen ja näkyvyys yhdistys- ja toimintaryhmäpaikkakunnilla.

Kansainvälistä vaikuttamistoimintaa tehtiin **BIF - Brain Injured and Families** järjestön kanssa, joka vieraili Suomessa lokakuussa. BIFin jäsenet vantaanottivat Aivovammaliitosta hallituksen jäsen Annamaria Marttila ja varapuheenjohtaja Timo Kallioja sekä toiminnanjohtaja ja järjestöassistentti.

Aivovammaliitto on BIFin jäsen ja osallistuu sen kokouksiin kaksi kertaa vuodessa. Aivovammaliiton virallinen edustaja on hallituksen jäsen Annamaria Marttila. BIF on ottanut aktiivisemmän roolin sen palkattua osa-aikaisen (yksipäiväinen) sihteeri, joka pitää yllä tiedotusta verkkosivujen ja uutiskirjeen myötä.

Kouluttaminen

Aivovammaliitto tarjoaa perustietoutta aivovammasta ja sen aiheuttamista jälkitilan oireista ihmisen arjessa. Koulutukset räätälöidään kunkin tilaajan tarpeiden mukaan. Koulutusten tavoitteena

on luoda yhteistyötä ammattilaisten ja niin sanotun suuren yleisön kanssa. Koulutus vahvistaa kentän osaamista aivovammautuneen ihmisen ja hänen läheistensä kohtaamisessa sekä ymmärtämisessä. Koulutusta suunnataan erityisesti palveluihin, joissa ammattilaiset kohtaavat aivovammautuneen ihmisen ja hänen läheisensä. Kohderyhmään kuuluvat esimerkiksi palveluasumisyksiköt, terveyskeskukset ja päihde- ja mielenterveysyksiköt.

Osana koulutuskokonaisuutta toimivat myös liiton sisäiset koulutukset, jotka suunnataan yhdistykseen ja vapaaehtoistoimijoille sekä sopeutumisvalmennuskurssien henkilöstölle. Nämä koulutukset ovat toiminnallisesti räätälöitynä liiton eri palvelujen alle.

Osana koulutuksellista toimintaa liitto tuo jäsenistölle uutta tietoa tutkimuksista sekä tiedottaa tutkimuksellista tarpeista, jotka nousevat esiin aivovammakentältä.

Vuoden 2018 aikana annettiin räätälöityä koulutusta aivovammoista Järvenpään ammattioppilaitoksen henkilökunnalle (yhdeksän kuulijaa) ja Joenrannan palvelutalon henkilökunnalle (12 kuulijaa).

Aivovaurio.fi-portaali

Aivovaurio.fi-portaali päivitetään vuoden 2019 aikana ja se siirtyy sen myötä Aivovammaliiton verkkosivuille.

Neuvontatyö

Aivovammaliiton omaan palvelutoiminnan alueeseen liittyvien kysymysten lisäksi neuvonnassa on vastattu muun muassa kuntoutukseen, palvelujärjestelmään ja edunvalvontaan liittyviin kysymyksiin. Muiden palveluntuottajien ja järjestöjen alueisiin kuuluvien kysymysten osalta yhteydenottajia ohjataan eteenpäin. Yhteistyötä Kynnys ry:n kanssa jatketaan edelleen vuonna 2018. Lakimiesneuvonta on jäsenistön käytössä kyseisen yhteistyön kautta.

Kukin Aivovammaliiton työntekijä vastaa omaan työalueeseensa liittyviin kysymyksiin. Henkilökohtaista apua erilaisissa palavereissa tarvitsevat ohjataan heidän omissa kunnissaan olevien auttavien tahojen luokse.

Neuvontapalveluista on tehty tehoseurantaa marraskuussa 2018. Seurantaa kehitetään edelleen.

5 Järjestölähtöinen palvelutoiminta

Järjestölähtöiseen palvelutoimintaan kuuluvat sopeutumisvalmennuskurssit ja lomatoiminta. STEA (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) on myöntänyt sopeutumisvalmennukseen määrärahan. Lomatoimintaa toteutetaan yhteistyössä sekä muiden neurologisten vammaisjärjestöjen että Maaseudun Terveys ja Lomahuolto MTLH ry:n kanssa.

Yleistavoite on vammautuneiden ja heidän läheistensä tiedon ja ymmärryksen lisääminen aivovammasta, siihen liittyvistä oireista sekä arjen sujumiseen vaikuttavista asioista, kuten kuntoutus- ja palvelujärjestelmästä.

Toiminnalliset tavoitteet

- Kurssilaisten tietoisuuden lisääminen kuntoutusmahdollisuuksista ja erilaisista palveluista sekä taloudellisista tukimuodoista alustusten, keskusteluiden sekä neuvonnan ja ohjauksen avulla.
- Kurssilaisten voimaantumisen tukeminen ammattilaisten ohjauksessa ja yksilöllisten keinojen löytymisen arjen haasteista selviytymiseen.
- Vertaisuuden toteutuminen ammattilaisten ohjauksessa sopeutumisvalmennukseen sopivia menetelmiä käyttäen.

Kurssitarjonta

Vuoden 2018 järjestettiin kolmetoista omaa STEA- ja vakuutusyhtiörahoitteista sopeutumisvalmennuskurssia sekä yksi lyhytkurssi ja yksi yhteistyökurssi Tatu ry:n kanssa. Lisäkursseja järjestettiin neljä. Parikurssi toteutettiin kesäkuussa, ja syksyllä toteutui lisäkurssit: Mitä nyt?, Väsyvyys ja Voimavaroja arkeen.

Kursseille valittiin yhteensä 165 henkilöä. Henkilöille joita ei valittu (53) järjestettiin uusi kurssi tai ohjattiin MTLH ry:n toimintaan. Osallistumisperuutuksia tuli 18, kurssipaikat täytettiin varallaolijoilla.

Kurssin nro	Kurssi	Osallistujia
1	Voimavaroja arkeen 1	11
2	Väsyvyyskurssi vammautuneille 1	9
3	Mindfulness-kurssi	6
4	Parikurssi 1	14
5	Parikurssi 2	12
6	Perhekurssi 1	(7 aikuista/12 lasta) 19
7	Väsyvyyskurssi 2	16
8	Mitä nyt? -peruskurssi 1	11
9	Mitä nyt? -peruskurssi 2	8
10	Voimavaroja arkeen 2	12
11	Perhekurssi 2	(10 aikuista/13 lasta) 23
12	Voimavaroja arkeen 3	14
13	Väsyvyyskurssi 3	10

Taulukko 4. Sopeutumisvalmennuskurssit ja osallistujamäärät

Kurssitarjonta rakentui pääosin hyviksi ja tarpeellisiksi havaituista kurssimuodoista. Suosittuja kursseja olivat erityisesti Pari-, Voimavaroja arkeen- ja Väsyvyyskurssi, kuten myöskin Mitä nyt -kurssi ja kouluikäisten perhekurssi, jotka yhtä kurssia lukuun ottamatta toteutettiin läheisen kanssa. Vammautuneille tarkoitettun Mindfulness-kurssin kehittämistä kannattaa jatkaa, ja miettiä siihen toteutukseen muitakin menetelmiä, esimerkiksi joogan erilaiset muodot väsyvyyden hallin-

taan. Alle kouluikäisten ja kouluikäisten perhekurssin lisäksi toteutui teini-ikäisten ja nuorten aikuisten perheille tarkoitettu kurssi. Perhekurssien toteuttaminen vaatii työryhmältä kehittämistyötä, lasten ja aikuisten ohjelmien yhteensovittamista ja prosessin kirkastamista.

Lyhytkurssina toteutettiin Aivomyrsky-tapahtuma. Aivomyrsky-tapahtumaan osallistui 11 henkilöä. Tilaisuudesta tuli erittäin hyvää palautetta. Aivomyrsky vaatii kuitenkin kehittämistä edelleen, koska se ei riittävästi tavoita aivovammautuneita ihmisiä. Aivomyrsky suunnataan jatkossa entistä selkeämmin sopeutumisvalmennuskurssilla aiemmin olleille, siihen otetaan mukaan arviointi ja jatkokurssilla toteutettavia elementtejä. Mukaan suunnitteluun ja ideointiin otetaan asiakkaita ja kokemustoimijoita. Aivomyrsky on esillä myös naisraadinn tilaisuudessa maaliskuussa 2019.

Suunnittelussa on otettu huomioon aikaisemmin kursseilta saatu palaute, jotta kurssit vastaavat mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeisiin. Erilaisissa tilaisuuksissa ja puhelimitse esiin tulleita toiveita ja palautteita otetaan huomioon sekä vammautuneiden ja läheisten että ammattilaisten osalta. Arvioinnissa on huomioitu myös eri kurssityypit, vuoden 2018 tiedossa olleet hakijamäärät sekä kurssien vetovoima. Kurssilaisille tarjotaan ajankohtaista tietoa myös yhdistysten toiminnasta.

Kurssilaisilta sekä kurssityöntekijöiltä kerätään palautetta heti kurssin jälkeen (taulukko 4). Aivovammaliiton sopeutumisvalmennuskurssit ovat saaneet erittäin hyvää palautetta, arviointiasteikko on 1 (huono) -5 (erinomainen). Kaikille sopeutumisvalmennuskurssilla olleille tehdään myös jälkikäteen kysely, jossa keskitytään kurssin vaikutuksiin ja kurssilaisten elämään mahdollisesti tuomaan muutokseen arjessa.

Kurssi nro	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Keski-arvo	Keskij.
Luennot ja alustukset	4,27	4,00	3,60	3,71	5,00	4,57	4,33	4,36	4,88	4,17	4,29	4,00	4,14	4,26	0,40
Keskusteluryhmät	4,18	3,71	3,80	4,14	5,00	4,86	4,56	4,64	4,75	4,25	4,29	3,90	4,25	4,33	0,40
Muu ohjattu toiminta	4,36	3,29	4,20	3,36	4,50	4,14	4,11	4,00	4,75	4,00	4,43	4,09	4,50	4,13	0,42
Oma aktiivisuus	3,82	3,43	4,17	4,43	4,75	4,43	4,44	3,73	4,14	4,30	4,25	3,82	3,63	4,10	0,39
Ohjaajien onnistuminen	4,45	3,71	4,33	4,29	5,00	4,86	4,11	4,64	5,00	4,20	4,75	4,55	4,71	4,51	0,38
Kurssi-paikka	4,09	3,71	3,50	4,21	4,75	5,00	4,78	4,64	4,88	4,40	4,38	4,00	4,50	4,37	0,45
Käytännön järjestelyt	4,27	3,57	4,17	4,14	5,00	4,67	4,13	3,82	4,50	3,80	4,13	4,18	4,63	4,23	0,39
	4,21	3,63	3,97	4,04	4,86	4,65	4,35	4,26	4,70	4,16	4,36	4,08	4,34	4,28	

Taulukko 5. Yhteenveto kurssipalautteesta

Kurssihenkilöstö

Parikursseille ja perhekursseille on haettu ja saatu sekä mies- että naisohjaaja. Kurssihenkilöstön rekrytoinnissa edellytetään, että ohjaajilla on riittävä koulutus ja tieto aivovammoista, palvelujärjestelmistä, kuntoutuksesta sekä myös taito ohjata ryhmää. Lisäksi ensiapuvalmiuksia arvostetaan. Aivovammaliitto kouluttaa ja perehdyttää uusia työntekijöitä, ja tavoitteena on, että uusi työntekijä on ensimmäisellä kurssilla ns. ylimääräisenä jonkun kokeneemman työntekijän kanssa.

Kehittämis- ja laatutyö

Vuonna 2018 eriytettiin STEAn ja vakuutusyhtiöiden rahoittama kurssitoiminta toisistaan. Kehitettiin palautejärjestelmää ja uusittiin lomakkeita, esimerkiksi poistettiin esitietolomake ja kehitettiin hakulomaketta, jolloin yksi prosessin osio poistui kokonaan. Lisäksi keskitettiin valintailmoitukset sähköpostiin, ja näin nopeutettiin tiedonkulkua valintojen jälkeen. Kurssitoiminnasta poistettiin Kela-käytännön mukaiset yksilölliset kurssipalautteet ja siirryttiin ryhmämuotoiseen yhteenvetoon. Myös ohjaajien opas päivitettiin, ja se toimii pohjana Aivovammaliiton sopeutumisvalmennusprosessin kehittämisessä vuonna 2019.

Tavoitteena on edelleen kehittää kurssitoiminnan sisältöjä, seurannan ja arvioinnin menetelmiä ja prosesseja. Vuonna 2018 pilotoitiin kolmella kurssilla kokemustoimijan osallistumista kurssitoimintaan suunnittelusta arviointiin. Kokemustoimija osallistui kullekin kurssille eri ajan, 1 - 3 päivää. Kokemustoimijan osallistumisesta on tullut hyvää palautetta sekä kurssilaisilta että ohjaajalta, joka vastasi kokemustoimijan arvioinnista ja ohjaamisesta. Kesällä 2018 suunniteltiin myös miehille suunnattu Äijäkurssi. Sisällön suunnittelussa oli mukana kaksi kokemustoimijaa ja yksi kokemusasiantuntija sekä kuntoutussuunnittelija, joka vastasi koordinoinnista ja toimi sihteerinä. Kurssin toteuttamisesta vastaavat kokemustoimijat ja kokemusasiantuntija yhden miesohjaajan ohjauksessa. Maaliskuussa 2019 toteutetaan Naisnäkökulmaa-kehittämisspäivä, jossa mietitään naisten kanssa toiveita ja tarpeita toiminnan kehittämiseksi.

Aivomyrsky-tapahtuma on myös kehittämistehtävänä vuonna 2019, ja toiminta on suunnattava vahvemmin esimerkiksi vuoden 2018 kurssilaisille, jotta se toimisi vaikutusten arvioinnissa ja toiminnan kehittämisessä.

Matalan kynnyksen yhteydenotot

Kuntoutussuunnittelija vastasi kuntoutuksen asiantuntijana kysymyksiin puhelimitse 592 kertaa, puhelut olivat kestoltaan 5 - 60 minuuttia. Tekstiviestivastauksia oli 43. Sähköpostiyhteydenottoja oli 228, viestiketjuista on kirjattu vain viimeinen, joten tulos on paljon suurempi. Yhteydenottoja oli yhteensä 863 kontaktia (tammi-huhtikuussa 117, touko-elokuussa 263 ja syys-joulukuussa tuli 483 yhteydenottoa).

Ohjaus ja **neuvontapalvelu lisääntyi ___ yhteydenotolla**. Hakijoita kursseille oli 71 enemmän kuin vuonna 2017, ja 51 henkilöä pääsi lisäkursseille.

Palautteen mukaan asiakkaat saivat vastauksia kysymyksiinsä, ja heidät osattiin ohjata palveluiden pariin.

6 Aivovammaliiton hallinto

6.3 Liittohallitus ja liittokokoukset

Hallitus seurasi liiton toimintaa säännöllisesti. Hallitukseen kuului puheenjohtajan lisäksi kuusi varsinaista jäsentä ja kuusi henkilökohtaista varajäsentä. Varsinaisista jäsenistä Timo Kallioja nimettiin varapuheenjohtajaksi. Hallitus kokoontui kevätkaudella viisi kertaa ja syyskaudella viisi kertaa.

Työvaliokunta, jonka muodostavat puheenjohtajat ja toiminnanjohtaja sekä tarvittaessa kutsuttava asiantuntija, täydentää hallituksen kokouskäytäntöä valmistelemalla tarvittaessa sille asioita päätettäviksi. Työvaliokunta kokoontui kaksi kertaa.

Hallituksen ja henkilöstön kanssa pidettiin yhdessä yksi kehittämispäivä ja pikkujouluillallinen.

Aivovammaliiton kevätkokous pidettiin 7.4.2018 Helsingissä ja syyskokous 27.10.2018 liittopäivien yhteydessä Helsingissä.

Liittopäivät

Aivovammaliiton syyskokouksen yhteydessä järjestettiin viidennen liittopäivät, joiden tavoitteena on antaa yhdistysten vapaaehtoisille aivovamma-aiheista koulutusta ja mahdollisuus toistensa tapaamiseen ja kokemusten vaihtoon. Tapahtuman suunnittelussa kuunnellaan yhdistysväen toiveita ja heille suunnataan erilaisia työpajoja ja toimintatuokioita.

Liittopäivät korvaavat aiempia useita koulutus- ja neuvottelupäiviä, jolloin ihmisten joukkosiirtymisten vuotuinen määrä vähenee. Ohjelmaa toteuttivat ja järjestivät liiton työntekijät, luottamushenkilöt ja muut jäsenet sekä vapaaehtoiset eri alojen ammattilaiset. Aiheina olivat muun muassa paikallinen vaikuttaminen, jäsenjärjestöavustukset ja tapahtumien tuottaminen. Osallistujat valitsivat haluamansa aiheen. Tapahtuman kuluista osa katettiin omakustanteisesti. Tapahtumaa markkinoitiin liiton eri tiedotuskanavien sekä yhdistysten kautta.

Liittopäivien ohjelma kohdistettiin toimintaryhmien vetäjille, koska he eivät ole aiemmin osallistuneet liittopäiville. Paikalla oli myös osa hallituksesta ja yhdistysten aktiivitoimijoista. Päivien aiheena oli paikallinen vaikuttaminen ja viestintä. Liittopäivät starttasivat merellisissä maisemissa hotelli Rantapuistossa Helsingissä 26.10. Tapahtuman avajaispuheenvuoron piti kansanedustaja Jari Ronkainen aiheena valtakunnallinen vaikuttaminen. Iltapäivällä oli erilaista ohjelmaa teeman ympärille rakennettuna. Liittokokoukseen osallistui 27.10. noin 70 henkilöä.

Tilat

Aivovammaliiton keskustoimisto sijaitsee Malmilla. Liiton toimistolla on ajanmukaiset ja uudistetut toimitilat Malminkaari 5:ssä. Tilat ovat esteettömät ja paikalle on hyvät kulkuyhteydet. Myös talon pihassa on useita parkkipaikkoja.

6.4 Talous- ja henkilöstöhallinto

Liiton talouden peruskiven muodostavat edelleen STEAn (Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus) avustukset; yleisavustus (A), kohdeavustus (Ak) sopeutumisvalmennukseen ja jäsenjärjestöavustukseen. Muita tulonlähteitä ovat omatoiminen varainhankinta, jäsenmaksut, koulutus- ja aineistotuotot, sekä osallistumismaksut tilaisuuksiin.

Aivovammaliiton toimistolla työskenteli vuonna 2018 yhteensä kuusi vakituista ja 2 määräaikaista työntekijää. Lisärahoitusta ei uuden henkilön palkkaamiseksi saatu.

Henkilöstön työtehtävät kokonaisuuksineen

Toiminnanjohtaja Anne Porthén: hallinto, kehittäminen, viestintä ja vaikuttaminen

Tiedottaja/toimittaja Pia Warvas: viestintä ja tiedottaminen

Järjestöassistentti: toimisto-, viestintä- ja hallintotehtävät

Kuntoutussuunnittelija Arja Kaasalainen: sopeutumisvalmennus

Järjestösuunnittelija Leena Koivusaari: vertaistukitoiminta, nuorten toiminta ja tapahtumat

Järjestösuunnittelija Pihla Putkonen: omaisten ja läheisten toiminta, vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja yhdistystoiminnan tuki

Tee kypärätempu -projekti: projektikoordinaattori Henna Väänänen ja viestintäkoordinaattori Anni Heinonen

Varainhankinta

Varainhankintaan liittyviä suunnitelmia ja kehittämistä ei voitu toteuttaa vuoden 2018 aikana henkilömuutosten ja -resurssien puutteen vuoksi. Varainhankintaa tullaan jatkossa kehittämään
xxxxxx

7 Tee kypärätempu -projekti

Vuoden 2018 aikana toteutuneet toiminnot tiivistettynä

Hanke aloitti toimintansa toimintasuunnitelman luomisella, yhteistyökoulujen valitsemisella, yhteistyöverkoston keräämisellä ja sisällön suunnittelulla. Toimintamallin pilotointi aloitettiin Aivo-

kiihdyttämö-konseptilla huhti-toukokuussa 2018 alakouluissa Saarijärvellä, Tampereella ja Espoossa. Kesällä 2018 hanke kehitti viestintää sekä jatkoi toimintavuoden suunnittelua. Syyskuusi 2018 sisälsi viestinnän tempauksia, Asennevaikuttajien koulutuspäivän, Idealaboratoriokiertueen ja syksy päättyi Aivokiihdyttämö 2:sen sisällön suunnitteluun. Maantieteellisesti hankkeen toimintamallin pilotointi on kohdistunut vuoden aikana kolmeen kaupunkiin, mutta viestintä on ollut valtakunnallista eikä siinä ole suosittu tiettyjä alueita.

Aivokiihdyttämöitä oli vuoden aikana yhteensä kolme (Saarijärvi, Tampere, Espoo), Idealaboratorioita kolme (Saarijärvi, Tampere, Espoo), Asennevaikuttajien koulutuspäiviä yksi (Tampere), opettajien kanssa pidettyjä palaverieita hankkeen suunnittelemiseksi kolme (Saarijärvi, Tampere, Espoo) ja muita näkyvyyteen pyrkiviä tapahtumia pilotin ohella kaksi (Lahti, Jyväskylä). Tapahtumista ovat vastanneet projektikoordinaattori ja viestintäkoordinaattori. Aputyöntekijöitä on ollut mukana Jyväskylän tapahtumassa sekä koulutuspäivässä Tampereella. Aivovammaliiton kokemustoimija on ollut mukana jokaisessa Aivokiihdyttämössä. Idealaboratorioissa mukana oli Nuorten Akatemiasta kaksi työntekijää, joiden vetovastuulla työpaja oli.

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen kokonaistavoitteina on saada aikaan pilotoitavassa ryhmässä

1. Aivotietouden ja aivovammatietouden kasvu
2. Asennemuutos kypärän käyttöön liittyen
3. Kypärän käyttöasteen muutos

Toiminnot joilla näihin tavoitteisiin pyrittiin vuonna 2018, ovat toimintamallin luominen, sen pilotointi kouluissa sekä vaikuttava viestintä.

Toimintamalli ja sen toteutuminen

Hankeessa luotiin kevään 2018 aikana idea toimintamallista, johon sisältyy kolme erilaista toimintamuotoa: Aivokiihdyttämöt, Kypäräkarnevaalit sekä Asennevaikuttajatoiminta. Toimintamallia ryhdyttiin pilotoimaan huhtikuussa 2018. Toimintamuodot ja niiden toteutuminen vuoden aikana eriteltynä seuraavassa.

➤ Aivokiihdyttämöt

Toimintamallin tiedollinen osio (45 minuuttia), jossa oppilaat perehdytetään aivoihin innostavalla ja uteliaisuutta herättävällä tavalla. Aivokiihdyttämöitä on yhteensä viisi kappaletta eri teemoista. Aivokiihdyttämöiden yhteydessä tiedollisen osuuden jälkeen oppilaille puhuu Aivovammaliiton kokemustoimija (45 minuuttia), joka on aivovamman saanut koulutettu puhuja.

Aivojen ihmema – sukellaan aivojen ihmeellisyyksiin toiminnallisten harjoitusten ja kiehtovien esimerkkien kautta

Aivojen oikut – aivojen toiminnan erikoisuuksia, kuten jännittäminen ja muut tunnereaktiot, aivotärähdykset, aivovammat ja niiden hoito.

Aivot on pääasia – kuinka voin itse auttaa aivojani voimaan paremmin?

Mun nerous – omat vahvuudet ja niiden hyödyntäminen, aivojen yksilöllisyys

Aivot pakettiin! – kertaus Aivokiihdyttämöiden sisällöistä ja tärkeimmät opit talteen

Miten toiminta toteutui? Hankkeen aloitusvuoteen 2018 suunniteltiin toteutettavaksi Aivokiihdyttämöt 1 ja 2, joista toteutui vain ensimmäinen keväällä 2018. Toinen siirrettiin tammi-kuulle 2019 koulujen tiukkojen aikataulujen vuoksi.

➤ **Kypäräkarnevaalit**

Mallin toiminnallinen osio, jonka tarkoituksena on tutustuttaa oppilaita toimintapisteissä käytännön kautta aivojen toimintaan, pään suojeluun ja tilanteisiin, joissa aivot ovat useimmiten vaarassa eli liikennetilanteisiin. Yhteistyökumppanina on Liikenneturva.

Miten toiminta toteutui? Kypäräkarnevaali-kiertue oli suunniteltu toteutettavaksi syksyllä 2018, mutta tämä siirrettiin keväälle 2019, sillä kevät todettiin ohjausryhmässä ja yhteistyökumppaneiden kanssa otollisemmaksi ajankohdaksi liikenneturvallisuuteen ja kypärän käyttöön liittyvälle tapahtumalle, koska osa Kypäräkarnevaalin toteutuksesta tapahtuu ulkona.

➤ **Asennevaikuttajien Kiitoratapivät 1, 2, 3, 4**

Luokista valitaan kolme asennevaikuttajaa, joiden tehtävänä on toimia aivojen ja kypärän käytön äänitorvina, esimerkkeinä sekä asenteiden muokkaajina luokissaan. Tehtävää varten on suunniteltu koulutuspäivät, joissa asennevaikuttajia ympäri Suomen kootaan yhteen ja heille tarjotaan käytännön työkaluja ja inspiraatiota asennetehtävää varten. Hankkeen vetäjät toimivat kouluttajina.

Miten toiminta toteutui? Keväällä 2018 valittiin asennevaikuttajaoppilaat luokistaan hakumenettelyllä. Vuodelle 2018 suunniteltiin yhtä Asennevaikuttajien koulutuspäivää, joka toteutui syyskuussa 2018 Tampereella Varalan urheiluopistolla. Koulutuspäivään osallistui yhteensä 13 oppilasta sekä kuusi huoltajaa ja yksi vapaaehtoinen työntekijä hankkeen työntekijöiden lisäksi.

Toimintamallin tueksi toteutettiin yhdessä Nuorten Akatemian kanssa **Idealaboratorio-kiertue** kaikissa kouluissa, jotta saatiin kerättyä oppilailta heidän omia ideoitaan kypärän käytön esteiden poistamiseksi.

Kyseessä on toiminnallinen työpaja, jossa palvelumuotoilun keinoin ratkaistaan aivojen suojeluun kuten kypärän käyttöön ja käyttämättömyyteen liittyviä ongelmia. Työpajassa luokat työskentelevät pienryhmissä tuottaen ongelmista ratkaisuja viisivaiheisen toimintamallin kautta. Lopputulokseen on posteriesitys, joka on ratkaisu työpajan aiheena olleeseen ongelmaan. Idealaboratorioita suunniteltiin vuodelle 2018 kolme kappaletta, joista kaikki toteutuivat syksyn aikana. Idealaboratorioihin osallistui Saarijärvellä 63 henkilöä, Tampereella 53 henkilöä ja Espoossa 74 henkilöä.

Seurantatiedon kerääminen

Asennekysely 1 toteutettiin toimintamallin pilottikohderyhmälle keväällä 2018. Asennekyselyssä tutkittiin jäsennellysti oppilaiden kypärän käyttöön liittyviä asenteita sekä kypäränkayttöaktiivisuutta. Asennekysely toistetaan kolme kertaa hankkeen aikana.

Palautekysely on toteutettu jokaisen Aivokiihdyttämön jälkeen. Opettajilta ja kokemustoimijoilta on kerätty omat palautekyselyt tapahtumien jälkeen. Palautekyselyssä on kerätty tietoa tapahtuman sisällöstä, kiinnostavuudesta, vaikeusasteesta sekä vetäjien osaamistasosta ja yleisesti tapahtuman hyvistä ja huonoista puolista sekä toiveista. Seurantatietoa on hyödynnetty tulevien tapahtumien suunnittelussa sekä Aivokiihdyttämö 2:sen toteutuksessa.

Messut ja tapahtumat

Tapahtumissa hanke tavoitti vuonna 2018 satoja nuoria. Hanke osallistui suunnitelmien mukaisesti Toukofest-tapahtumaan Jyväskylässä, jossa tavoitettiin noin 1200 nuorta. Lasten liikennepäivässä Lahdessa tavoitettiin elokuussa noin 250 kävijää. Toukofest oli kohdistunut alakouluihin ja yläkouluihin, joten hanke tavoitti siellä erinomaisesti kohderyhmänsä. Lasten Liikennepäivä ei tavoittanut kohderyhmää, sillä suurin osa osallistujista oli alle kouluikäisiä lapsia. Jatkossa hanke ei osallistu Liikennepäivään, mutta Aivovammaliitto voi osallistua tapahtumaan muilla resursseilla.

Yritysyhteistyö

Hanke solmi vuonna 2018 toimivan yhteistyöverkoston tavoitteiden kannalta oleellisista toiminnoista. Nutcase Helmets lähti hankkeen sponsoriksi ja on lahjoittanut useita kypäriä kilpailuihin palkinnoiksi sekä yhteistyötuotteiksi. Intersport Oy oli mukana kypärän valintaan liittyvässä videossa. Kampaamo Olet Ihana toteutti hankkeen kanssa kypäräkampaustempauksen. Varalan Urheilupuisto oli mukana järjestämässä asennevaikuttajien koulutuspäivää. Tiedekeskus Heureka tuki hankkeen aivokampanjaa ja tarjosi lippuja kilpailupalkinnoiksi sekä avasi ovet Aivot narikasta!-näyttelyyn. Vuoden aikana aloitettiin myös suunniteltu arviointitutkimus yhteistyössä ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa. Yritysyhteistyötä tehtiin myös mainostoimisto Uhma Oy:n kanssa, joka toteutti hankkeen nettisivut. Uudeksi viestintätoimistoksi syksyllä valittiin Viestintäliiga, jonka kanssa yhteistyö jatkuu vuonna 2019.

Tuotettu materiaali

Vuoden aikana tehtiin materiaalia nettisivuille (Aivokiihdyttämöt), opettajille suunnattu lyhyt Aivotro-materiaali, tuotettiin tekstiä blogiin, teetettiin oppilaiden suunnittelemaa pinssejä, kuvausseinä, esitteitä ja toteutettiin myös kypäräkampauposas.

Miksi tavoitteet onnistuivat tai eivät onnistuneet?

Hanke on edennyt vuonna 2018 johdonmukaisesti kohti alkuperäisiä tavoitteita, vaikka toiminnot joilla tavoitteisiin on pyritty, ovat muuttuneet hieman. Suunnitelmien ja aikataulujen muutos vuoden aikana ei ole hankkeen lopputuloksen onnistumisen kannalta merkittävä asia, sillä tehdyt muutokset koetaan mallin tavoitteiden saavuttamisen kannalta tärkeiksi. Alussa suunniteltu aikataulu oli selkeästi epärealistinen. Käytäntö osoitti, ettei tapahtumia voi olla vuodessa niin montaa,

esimerkiksi kouluissa on omat aikataulurajoitteensa, jotka hankkeen on otettava huomioon. Tavoiteltujen aikataulujen epäonnistumiseen johti myös koulujen kanssa koetut yhteistyövaikeudet, sillä hankkeen huomiointi koulujen aikatauluissa muodosti haasteita. Lisäksi käytäntö vuoden aikana osoitti, että Asennevaikuttajatoiminta vaatii useamman koulutuspäivän, joten näitä lisättiin toimintamalliin toteutettavaksi kerran puolesta vuodessa, kuten myös opettajien kanssa pidettäviä palavereita. Palautteiden perusteella hanke loi kokonaisuudessaan onnistuneen sisällön toimintamalliin, jonka pohjalta on hyvä jatkaa mallin toteuttamista tulevana vuonna.

Tee kypärätempu -hankkeen viestintä 2018

Hankkeen viestinnän tavoitteena on muokata pyöräilykypärän käyttöön liittyviä mielikuvia ja asenteita. Lisäksi tarkoituksena on lisätä tietoa aivovammoista ja niiden yhteydestä liikenneonnettomuuksiin.

Vuoden 2018 osatavoitteina olivat viestintästrategian sekä täydentyvän viestintäsuunnitelman laatiminen, sosiaalisen median viestintäkanavien perustaminen sekä viestinnän aloittaminen niissä, verkkosivuston perustaminen, Tee kypärätempu -hankkeen alkamisesta tiedottaminen printtamediassa sekä ainakin yhden nuorten suosituksen sosiaalisen median vaikuttajan valjastaminen edistämään hankkeen tarkoitusta.

Viestintästrategia laadittiin heti helmi-maaliskuussa ja siinä hankkeen viestinnän arvoiksi määriteltiin ennakkoluulottomuus, osallistavuus, avoimuus ja positiivisuus. Strategiassa painotettiin nuorten osallistamista viestinnässä, jotta viesti kulkisi nuorilta nuorille. Toimintavaksi määriteltiin tee se itse -asenne ja kokeileva sosiaalisen median käyttö. Myös aktiivinen osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun muun muassa tiedotteiden välityksellä määriteltiin hankkeen päätteviksi.

Avainkohderyhmiksi määriteltiin strategiassa 10 - 15-vuotiaat nuoret sekä hankkeeseen osallistuvat neljäsluokkalaiset nuoret kolmessa koulussa:

- nuorten vanhemmat ja muut lähipiirin aikuiset
- opettajat
- suuri yleisö
- eri alojen asiantuntijat (yhteistyöjärjestöt, muut sosiaali- ja terveysalan järjestöt jne.)
- päättäjät (kaupunkisuunnittelu, liikunta ja kulttuuri ja opetus).

Täydentyvä viestintäsuunnitelma laadittiin vuodeksi eteenpäin ja se täydentyi konkretian tasolla kuukausittain ja jopa viikoittain. Konkretian tasolla viestintää suunniteltiin kalenteroimalla viestintätoimenpiteet visuaalisesti seinälle. Suunnitelman toteutumista seurattiin myös näissä palavereissa sekä analysoimalla sosiaalisen median kanavia että verkkosivuja kuukausitasolla.

Sosiaalinen media ja verkkosivut

Strategiassa määriteltiin sähköiset kanavat, joilla kohderyhmät pyritään tavoittamaan. Tämän pohjalta perustettiin hankkeen viestintäkanavat sosiaaliseen mediaan eli Instagramiin, Youtubeen ja Facebookiin sekä rakennettiin verkkosivut yhdessä Uhma Oy:n kanssa. Tavoitteena oli käynnistää

viestintäkanavien toiminta, kasvattaa seuraajajoukkoa ja tavoittaa mahdollisimman hyvin määritellyt kohderyhmät. Instagram- ja Youtube-julkaisuilla pyrimme tavoittamaan nuoret, kun taas Facebookin ja verkkosivujen kohderyhmänä ovat aikuisväestöön lukeutuvat yllämainitut kohderyhmät.

Facebook

Hankkeen Facebook-sivut perustettiin maaliskuussa. Facebookin kohderyhmäksi määriteltiin nuorten lähiympäristön aikuiset eli heidän vanhempansa, harrastusohjaajat, opettajat ja muu työikäinen suuri yleisö. Tavoitteena oli julkaista Facebook-sivuilla kerran viikossa. Tämä tahti ei aivan ole onnistunut, sillä määrän sijaan päätimme alkusyksystä 2018 toteutetun analyysin perusteella panostaa laatuun ja markkinointiin sosiaalisen median julkaisuissamme. Analyysissä kävi ilmi, että julkaisutyypeistä suosituimpia olivat kuvat ja videot, joissa kerromme hankkeen sisällöstä. Lisäksi analyysin pohjalta toteutimme tykkäyskampanjan, jossa jokainen liiton työntekijä kutsui ainakin 10 kaveriaan tykkäämään Tee kypärätempun Facebook-sivusta. Sivutykkäykset kasvoivatkin syyskuussa hurjasti, jopa yli 100 uudella tykkääjällä. Tähän osaltaan vaikutti myös analyysin pohjalta rakennettu ensimmäinen sometempauksemme ”Kypäräsankarit”, jonka video julkaistiin 3.9.

Vuoden lopussa Tee kypärätempun Facebook-sivulla oli yhteensä 266 seuraajaa. Faneista eli aktiivisista seuraajista on 82 prosenttia naisia ja 17 prosenttia miehiä. Suurin osa faneista (28 prosenttia) on 35 - 44-vuotiaita, toiseksi suurin ikäkategoria on 55 - 64-vuotiaat (22 prosenttia). Tee kypärätempu -hankkeen Facebook-sivut on suunnattu lasten ja nuorten vanhemmille ja ammattilaisille eli kohderyhmän ikäjakauma on arviolta 30 - 65-vuotiaat. Sivutavoitti siis hyvin kohderyhmänsä.

Vuoden suosituin julkaisu oli Aivo Q&A – kysy aivoista -kampanjan ensimmäinen vastausvideo, jolla aivoasiantuntija Mona Moisala vastasi nuorten kysymykseen siitä ”Miten aivot toimivat?”. Julkaisu tavoitti 10 624 henkilöä, se sai 34 tykkäystä ja sitä jaettiin 5 kertaa. Toiseksi suosituin julkaisu oli ”Töölönlahden kypäräsankarit: parempi olla seiffi”-video. Videolla hankkeen työntekijät pukenutivat kypäräsankareiksi ja jakoivat R-kioskin sponsorioimia jäätelökuponkeja kaikille kypärää käyttäneille pyöräilijöille. Julkaisu tavoitti 3690 henkilöä, se sai 180 reaktiota ja sitä jaettiin 26 kertaa.

Vähiten suosittuja julkaisuja olivat linkki Nuorten Akatemian blogiin, jossa kerrottiin Tee kypärätempun idealaboratorioista (tavoitti 60 henkilöä, sai 7 tykkäystä ja jaettiin yhden kerran). Toinen vähäistä suosiota saanut julkaisu oli linkki hankkeen omaan blogiin, jossa kokemustoimija Tarja Holopainen kirjoitti Aivokiihdyttämö-oppitunnista ja kokemuksistaan siihen liittyen (tavoitti 71 henkilöä ja sai 6 tykkäystä).

Fanien aktivoiminen esimerkiksi osallistumaan kisoihin on vielä kankeaa ja vuonna 2019 tulisivin panostaa yhä enemmän Facebook-viestintään, esimerkiksi profiloida fani-kantamme ja pohtia sisältöjä yhä kohdennetummin työikäiselle väestölle.

Instagram

Hankkeen Instagram-tili perustettiin maaliskuun alussa. Kevään tavoitteeksi määriteltiin tilin perustaminen ja julkaisutoiminnan aloittaminen kahden postauksen viikkotahdilla. Tämä oli osittain haastavaa, koska hankkeen tapahtumat eivät olleet vielä alkaneet. Alkusyksystä tehdyn uuden

analyysin perusteella todettiin, että huippujulkaisuissa painottuivat hankkeen aidot sisällöt ja julkaisut, joissa oli oikeita toimijoita kypärät päässä. Panostimme loppuvuodesta tällaisiin julkaisuihin ja otimme tavoitteeksemme saada vuoden loppuun mennessä Instagram-profiilillemme 100 seuraajaa. Kypäräsankari-kampanjan saaman Facebook-näkyvyyden innoittamana lähdimme rakentamaan Instagramiin eri teemaisia kampanjoita, joita markkinoimme ja linkitimme ne kouluissa käynnissä olleisiin tapahtumiin.

100 seuraajan rajapyykki ylittyi viikolla 41, jolloin olimme käynnistäneet ensimmäisen markkinoitun somejulkaisusarjamme urheilijakampanjan erilaisista kypäräammattilaisista. Vuoden loppuun mennessä profiilillamme oli 129 seuraajaa. Julkaisuja vuoden 2018 aikana kertyi yhteensä 76 (todellisuudessa luku on hieman suurempi, koska julkaisuja on poistettu jälkikäteen sivun yhtenäisyyden ylläpitämiseksi). Määrällinen tavoite 84 julkaisua saavutettiin siis lähestulkoon. Suosituin julkaisu oli Aivo Q&A -kampanjan aloitusjulkaisu, jossa nuoret saivat kysyä aivoaiheisia kysymyksiä (tykkäyksiä 1930 ja kommentteja 10). Toiseksi suosituin julkaisu oli joulukalenteriin liittynyt kisa, jossa saattoi voittaa aivoaiheisen kirjapalkinnon (tykkäyksiä 977 ja kommentteja 5). Molemmat julkaisut olivat markkinoituja ja kuuluivat osaksi laajempaa kampanjaa. Vähiten suosittuja postauksia olivat heti hankkeen alussa tehdyt julkaisut: lyhyt video hankkeen työntekijöistä sekä postaukset, joissa oli jokin inspiroiva lainaus eli ne sisälsivät vain tekstiä. Nämä saivat vain 8 - 10 tykkäystä kunkin.

Youtube

Hankkeen Youtube-kanava perustettiin myös maaliskuussa. Kanavalla oli tarkoituksena julkaista nuorille suunnattuja videoita aivotietouteen ja pyöräilykypärän käyttöön liittyen. Keväällä toteutettiin neljäosainen julkaisusarja Brainteaser -tiistai, jonka katsojaluvut jäivät hyvin pieniksi suhteessa sen vaatimaan työmäärään nähden, ja näin ollen se lopetettiin kevään jälkeen. Sen sijaan päätettiin tuottaa jatkossa viestintätavoitteiden mukaisia laadukkaita videoita Youtubeen noin kaksi kertaa vuodessa. Muut videomateriaalit julkaistaan Instagramissa tai Facebookissa.

Verkkosivut

Tee kypärätampun verkkosivujen tarkoituksena on toimia hankkeen sähköisenä käytikorttina, tarjota hankkeen teemoihin liittyviä oppimateriaaleja sekä jakaa tietoutta hankkeen sisällöistä blogin avulla. Verkkosivut perustettiin toukokuussa 2018. Kilpailutuksen tuloksena verkkosivujen tuottajaksi valikoitui mainostoimisto Uhma Oy, joka myös ylläpitää sivuja hankkeen ajan.

Kuukausi	Käyttäjät	Uudet käyttäjät	Istunnot
toukokuu	37	37	51
kesäkuu	155	150	208
heinäkuu	12	9	15
elokuu	153	135	182
syyskuu	58	46	73
lokakuu	97	87	114
marraskuu	184	165	227
joulukuu	93	79	96

Taulukko 6. Verkkosivujen käyttäjien ja istuntojen tilastoinnit vuonna 2018

Käyttäjät tarkoittavat erillisiä IP-osoitteita, jotka ovat vierailleet verkkosivustolla. Istuntojen määrä taas kuvaa kokonaisvierailujen määrää sivustolla eli vaikka sama henkilö kävisi sivustolla useamman kerran päivässä, jokainen kerta lasketaan vierailuksi. Sivujen käyttäjämäärissä on huomattavaa vaihtelua sen mukaan, kuinka aktiivisesti hanke on tiedottanut toiminnastaan muissa viestintäkanavissa. Uusista käyttäjistä vuoden aikana 201 tulikin Facebookin kautta, 314 uusista käyttäjistä tuli suoraan sivustolle ja 95 löysi sivut Googlen avulla.

Blogiteksteistä kaksi suosituinta olivat hankkeen Aivokiihdyttämöissä kokemustoimijana kiertävän Tarja Holopaisen kertomus omasta vammautumisestaan ”Tarjan Stoori” sekä Aivo Q&A -kampanjaan liittynyt teksti ”Miksi aivot ovat niin maagiset - 10 syytä innostua omista aivoistaan”.

Blogitekstien lukijamäärä:

- Annetaan kaikkien tunteiden kukkia: 8
- Kypäräpakon tilalle tietoa: Tee kypärätempu-hanke haastaa ihmiset uteliaisuuteen!: 15
- Uniikit aivot, uniikki aivovamma: 25
- Savolainen toukokuuisessa pääkaupungissa: 52
- Miksi aivot ovat niin maagiset - 10 syytä innostua omista aivoistaan: 90
- Tarjan stoori: 137

Kypäräsankarit-tempaus

Tempauksella pyrittiin saamaan mahdollisimman paljon näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Näkyvyyttä tavoiteltiin videolla, jolla Tee kypärätempu -hankkeen työntekijät pukeutuivat kypäräsankareiksi ja jakoivat R-kioskin sponsoroimia jäätelökuponkeja kaikille kypärää käyttäneille pyöräilijöille. Teimme videon yhteistyössä Uhma Oy:n kanssa. Video jaettiin R-kioskin, Tee kypärätempu -hankkeen sekä Aivovammaliiton Facebook- ja Instagram-tileillä.

Tempauksella saavutettiin kaiken kaikkiaan sosiaalisessa mediassa 29006 henkilöä, joka on melko hyvä tulos. Suurin osa henkilöistä on tavoitettu Facebookin kautta, jossa kohderyhmämme ovat 30 - 65 -vuotiaat eli lasten kanssa eri ympäristöissä toimivat henkilöt ja heidän vanhempansa. Videon saavuttamaan kattavuuteen nähden panostus oli suurehko ja tämän analyysin pohjalta päätettiin jatkossa panostaa enemmän sosiaalisen median markkinointiin, jolloin tavoitetaan suurempi joukko ihmisiä.

Tempaus osoitti suunnan someviestinnällemme ja loppuvuonna teemoitettiin viestintää erilaisiin kampanjoihin.

Erilaiset kypäräammattilaiset -urheilukampanja

Syksyllä 2018 tavoitteena oli esitellä erilaisia kypärän käyttäjiä ja osoittaa, miten tärkeä apuväline kypärä on erilaisissa lajeissa. Tavoite oli saada yhdeltä ratsastuksen, lumilautailun, amerikkalaisen jalkapallon ja bmx-pyöräilyn huipulta Instagramiin julkaisut, joissa he kertovat, miten kypärä on auttanut kyseistä henkilöä pääsemään huipulle ja mitä kypärä hänelle urheilijana merkitsee.

Mukaan lähtivät lumilautailija Kalle Järvilehto, bmx-pyöräilijä Outi Leinonen ja Tampere Saintsin amerikkalaisen jalkapallon pelaaja Tuukka Lehtonen joilta saatiin valmiit valokuvat sekä siteeraukset. Lisäksi annettiin apukysymykseksi täydentää lause ”jenkkifutiksen pelaaminen ilman kypärää on kuin...”

Julkaisu	Milloin julkaistu?	Markkinointi-budjetti	Tavoite profiilin klikkaukset	Kattavuus	Tykkäykset
Kalle Järvilehdon postaus	1.10.2018	25 euroa	232	42311	820
Outi Leinosen postaus	12.10.2018	15 euroa	163	34497	741
Tuukka Lehtosen postaus	8.11.2018	8 euroa	41	9674	946

Taulukko 7. Urheilukampanja

Yhteensä näiden kolmen julkaisun kattavuus oli 48782 ja julkaisut maksoivat yhteensä 48 €. Lisäksi kahdelle ensimmäiselle urheilijajulkaisun tehneelle lähetettiin 70 € lahjakortti kiitokseksi osallistumisesta kampanjaan. Yhteensä urheilijakampanja maksoi meille siis 188 €.

Urheilijapostauksista päätettiin tehdä yksi hankkeen Instagram-postausten perusmuoto.

Aivo Q&A – kysy aivoista -kampanja

Kampanjan idea oli herättää nuorissa kiinnostus monimuotoisia aivoja kohtaan ja osallistaa heitä sisällön tuottamiseen. Instagram-julkaisussamme pyydettiin nuoria kysymään aivoasiantuntijoilta kommentteilla tai suoraviestimen kautta mitä he halusivat tietää aivoista. Samanlainen julkaistiin myös Facebook-sivuillamme, mutta viesti oli mukailtu kohderyhmälle sopivaksi. Lisäksi rohkaistiin aikuisia kysymään kysymyksiä lapsiltaan tai oppilailtaan. Kaikki kysymyksiä lähettäneet osallistuivat kisaan, jossa arvottiin kaksi lippua Heurekan Aivot narikasta! -näyttelyyn.

Myös koululuokkia osallistettiin kampanjaan. 5. luokan opettajille ja rehtoreille ympäri Suomea lähetettiin sähköpostilla pyyntö osallistua kampanjaan. Hankkeen projektikoordinaattori laati opetusmateriaalit, joiden avulla opettajat pystyivät alustamaan luokalleen perustiedot aivoista. Materiaalit ladattiin hankkeen verkkosivujen materiaalipankkiin ja linkitettiin sähköpostiin, jolloin opettajien oli mahdollista helpommin löytää myös muuta materiaalia hankkeeseen liittyen. Pyysimme opettajia keräämään oppilaiden kysymykset ja lähettämään ne vastausviestillä meille. Kampanjasta tiedotettiin Opettaja-lehdessä ja Facebookissa opettajille suunnatuissa ryhmissä (Ala-asteen aarreaitta ja Suomen opettajien ja kasvattajien foorumi). Kaikkien sähköpostilla tulleiden kysymysten kesken arvottiin myös kaksi lippua Heurekan näyttelyyn.

Aivoasiantuntija ja psykologian tohtori Mona Moisala vastasi valikoimiinsa neljään kysymykseen videoilla, jotka julkaistiin Instagramissa sekä Facebookissa. Lisäksi hankkeen projektikoordinaattorimme laati kaikista tunteisiin liittyneistä kysymyksistä blogipostauksen. Kampanjalla saavutettiin seuraavat tulokset sosiaalisen median kanavissa sekä blogissa:

	Postaus- ten määrä	Bud- jetti	Kattavuus	Markki- noinnin tulos	Tyk- käykset	Kom- mentit	Vide- oiden näytöt	Saatu- jen ky- symys- ten määrä
In- stagra- m	7 (5/7 markki- noitu)	55,99	markkinoitu 39170	Profiiiliin johtaneet klikkauk- set 407	2562	13	19465	8
Face- book	7 (1/7 markki- noitu)	15,00	markkinoitu 951 orgaaninen 11649	Sitoutu- minen 68	89	10	2906	6

Taulukko 8. Aivo Q&A -kampanja sosiaalisessa mediassa.

Lähetettyjen säh- köpostien määrä	Mukana olleiden luokkien määrä	Saatujen kysymysten määrä
289 x 3	5	72

Taulukko 9. Aivo Q&A -kampanja sähköpostitse

Yhteensä kampanjan markkinoinnilla saavutettiin 40121 Instagramin ja Facebookin käyttäjää. Tavoitteena oli sitouttaa nuoria ja heidän opettajiaan osaksi kampanjaa ja johdattaa heidät hankkeen sometileille Instagramissa ja Facebookissa. Kampanjan aikana Instagram-seuraajien määrä nousi 106:sta noin 120:een. Kampanjan markkinointiin käytettiin yhteensä 70,99 €.

Facebookissa hanke markkinoi vain ensimmäistä julkaisua, jonka avulla pyrittiin saamaan aivoihin liittyviä kysymyksiä. Asiantuntijan vastausvideoita ei Facebookissa markkinoitu, joten niiden kattavuus ei sisälly yllä oleviin lukuihin. Yhteensä asiantuntijoiden vastausvideot sekä blogipostaus tavoittivat 11 649 Facebook-käyttäjää. Suurin osa tavoitettiin ensimmäisellä Aivo Q&A -videolla, joka jaettiin kahdessa aiemmin mainitussa opettajille suunnatussa Facebook-ryhmässä.

Joulukalenteri

Tee kypärätempu -hankkeen joulukalenteri julkaisi Instagram-tarinoissa ja -uutisissa asennevai-
kuttajien ottamia pyöräilykypäriin liittyviin mielikuviin vaikuttavia valokuvia, asennevaikuttajien
mielipidetekstejä sekä aivorakkauteen liittyviä vinkkejä. Joulukalenterin neljää julkaisua ja yhtä ta-
rinaa markkinoitiin 1 €/päivä/julkaisu (yhteensä 5 €). Markkinoinnilla tavoitettiin 12 832 käyttäjää
ja mainoksessa ollut linkkiä hankkeen profiiliin klikattiin yhteensä 103 kertaa, joista 50 klikkausta
tuli tarinan markkinoinnista. Tarinan kattavuus oli myös suhteessa huomattavasti parempi kuin jul-
kaisujen. Kaiken kaikkiaan julkaisuja joulukalenterissa oli seitsemän, joihin tuli yhteensä 1971 tyk-
käystä. Kilpailujulkaisu joulukalenterissa ei ottanut tuulta alleen ja tuloksena oli vain yksi osallistuja
joka palkittiin kuitenkin luvattulla Heureka-lukupaketilla. Kilpailun sääntöjä jouduttiin kesken kai-

ken vaihtamaan Instagramin antamien virallisten ohjeistusten mukaisiksi ja kilpailun osallistujamäärä saattoi tästäkin syystä jäädä kovin pieneksi. Joulukalenterin aikana tykkääjämäärä nousi 130:een.

Tiedotteet ja niistä poikineet jutut lehdistössä tai sosiaalisessa mediassa 2018

Vuonna 2018 lähetettiin tiedotteita hankkeen kouluissa järjestettyjen tapahtumien yhteydessä paikallislehtiin.

Aika	Aihe	Vastaanottajat ja tarkempi lähetyspäivä	Poikineet jutut
?	Tee kypärätempu -hanke alkaa	?	Sampo-lehdessä julkaistiin 12.4. hankkeen esittelyteksti: Tee kypärätempu Saarijärvellä Lapsen maailma -lehden pääkirjoituksessa 9.4. haastettiin aikuisetkin mukaan kypärätempuun. Aivoitus-lehden toisessa numerossa Terveiset Tee kypärätempu- projektin parista -juttu.
Elokuu	Asennevaikuttaja muutoksentehtäjinä	Ylen ja MTV:n aamutelevisioiden toimitukset	-
Syyskuu	Idealaboratoriot – ongelmista ratkaisuihin nuorten reititeitä pitkin	12.9. 45 Tampereen seudun paikallistoimitukseen tai yksittäiselle toimittajalle. 17.9. 13 Saarijärven ja Keski-Suomen alueen paikallistoimituksiin	20.9. www.yle.fi ”Saarijärven nuoret ratkovat idealaboratoriossa pyöräilykypärän käytön ongelmia.” Sampo-lehti 27.9. ”Kypärän käyttäjä on viisas, ei luuseri. Aivoja kannattaa suojata, sillä ne eivät uusiudu.”
Syyskuu	Tapahtumakutsu asennevaikuttajien kiitoratapäivään	Seitsemään Tampereen seudun paikallistoimituksen osoitteeseen	-
Marraskuu	Aivo Q&A -kampanjaan ja Aivokiihdyttämö 2 – aivojen oikkuja -tapahtumaan liittyvä tiedote	8.11. yhteisesti Espoon, Tampereen ja Saarijärven alueitoimituksiin. Yhteensä 71 sähköpostiosoitteeseen	-

		Lähempänä tapahtumia kohdennetut tapahtumakutsut paikallistoimituksille	
--	--	---	--

Taulukko 10. Tee kypärätempu -hankkeen tiedotejakelu 2018

Tee kypärätempu -hankkeen tapahtumatiedotteet menivät suhteellisen heikosti läpi lehdistössä ja vuodelle 2019 laaditaankin uusi strategia tiedottamista varten. Tulevaisuudessa tullaan tapahtumakutsujen ja lyhyiden juttuvinkkien sijaan laatimaan valmiita lehtijuttuja, joissa tarinallisuus ja henkilöhaastattelut ovat keskiössä. Päädyttiin myös siihen, että vuonna 2019 ei lähetetä tapahtumakutsuja jokaiseen hankkeen koulutapahtumaan vaan ainoastaan suurimpien tapahtumien ja kampanjoiden yhteydessä.